

De adverbis in *δην* cadentibus.

Buttmanno, qui in lexil. I, p. 16 sub voce *ἀπριάτην* adnotat: „Unter den Kasusformen, die als Adverbia dienen, ist, wie wir oben gesehen haben, auch der acc. fem. als *μακράν*, *ἀντιβίην*, *συναίχτην* (l. *συναίχτην* scut. Herc. 189). Dahin gehören also auch *ἀκίην* und *ἀπριάτην*. Die von Verbalformen auf *τός* so entstehenden Adverbia, also die auf *την*, ebenso aber auch die Neutralformen auf *τόν* und *τά* nahmen eine weichere Aussprache an (so wie *ὄγδοος*, *ἑβδομος* sich aus *ὄκτώ*, *ἑπτά* erweicht haben); und so wurden nun *δην*, *δον*, *δα* eigene Adverbialformen, die sich auch im Accent zum Theil modificirten, z. B. *κρύβδην*, *ἀναφανδόν*, *ἀναφανδά*, und so als eigenthümliche Adverbialendungen geltend sich auch andern Formen anhängten, wie *λογάδην* etc.“, Grimmioque, qui ad auctoritatem ejus sese confert (gramm. t. III, p. 239), Lobeckius (Parall. p. 152) merito adversatur, qui admodum veretur, ne *κρυφῆδός* et *ἀναφανδός*, et quae his similia effingi possunt adjectiva *δομοθυμαδός*, *ἔξονομακλήδός*, *βουσιτροφηδός*, *καταφυλαδός*, *διαμοιρηδός* non tam obsoleta sint, quam mere barbara aut certe ejus graecitatis, quae diluvio periit. Nam quae pro adjectivi *ἀναφανδός* sive *ἀμφαδός* usu afferri possunt, nec non omnia uniusmodi sunt, ita docte atque dilucide a praeceptore clarissimo (Parall. pag. 152) refelluntur, ut nemo sit, quin ei assentiat. Eodem errore, in quo Buttmannus versatur, Passovius captus est, qui adverbium *ἀμφαδην* ex *ἀμφαδός* profectum esse affirmat atque *ὀξυτόνως* scribit. Omnia adverbia in *δην* terminantia potius sui sunt juris, ut ita dicam, quemadmodum apud Romanos adverbia in *atim*, quae ab adjectivis in *atus* ita repetere, ut obsoleti casus habeantur, absurdum est, et oxytonesin fugiunt, quod jam apud antiquos adnotatum invenitur grammaticos (Apoll. de adv. p. 611, Cram. An. I, p. 39 l. 32).

Si a nominibus substantivis aut adjectivis aut numeralibus *) derivantur, terminatio *άδην* ad stirpem adjicitur (Cram. An. I, p. 361 l. 7, cf. Schol. II. III, 213). Inter adverbia, a substantivis propagata, solum in *ήδην* cadit *ἀμοιβήδην*, quod jam diu rejectum esset, opinor, nisi loco exstaret, ubi nec *ἀμοιβάδην*, quod Schweigh. proposuit Her. IV, 481, nec *ἀμοιβιδόν*, nec *ἀμοιβηδόν*, neque *ἀμοιβαδής*, quo Homerus utitur (II. XVIII, 596. Cf. Spitzn. et Schol. ad h. l.), nec *ἀμοιβόν*, quod Suidas asservavit, ad metrum accommodari potest, Apoll. Rh. II, 1072

φρονίκεοι καὶ τοὶ μὲν ἀμοιβήδην ἐλάσσον,

qui versus jam ab auctore Etymologici M. (p. 85 l. 46) promitur et aequè falso tenore afficitur, atque a Passovio, qui *ἀμοιβηδην* oxytonon esse docet. *Ἀναβολήδην*, quod legitur apud Apoll. Lex. s. v. *ἀμβλήδην*, nullo alio loco neque a poeta, neque a pedestri scriptore usurpatur et false fictum esse videtur.

Ἀολλήδην, ab adjectivo *ἀολλής* derivatum, apud Opp. Hal. I, 788

κεῖναι δ' εὔτε θάλασσαν ἀολλήδην ἐφέπουσιν
et Mosch. Id. II, 49

Φῶτες ἀολλήδην. θηεῦτο δὲ ποτιπόρον βοῦν

non contra, sed secundum regulam formatum, ex *ἀολλεάδην* enim contractum est. Majores in difficultates incurro, de voce *ἀναίδην* commentaturus, praesertim quum nemo de doctis viris, nedum grammaticarum argutiarum peritissimi mihi adminiculo sint. Locus quidam apud Plat. Gorg. §. 108 — *ΚΑΛ. οὐκ αἰσχύνει εἰς τοιαῦτα ἄγων τοὺς λόγους, ὃ Σώκρατες; ΣΩ. Ἡ γὰρ ἐγὼ ἄγω ἐνταῦθα, ὃ γενναῖε, ἢ ἐκεῖνος, ὃς ἂν φῆ ἀνέδην οὔτω, τοὺς χαιρόντας.*

*) A pronomibus et praepositionibus Graeci, quamvis vocabulorum copia redundantes, adverbia in *δην* non fingunt (EM. p. 781 l. 24, Cram. An. I, p. 361 l. 6).

ὅπως ἂν χαίρωσιν, εὐδαίμονας εἶναι, καὶ μὴ διορίζηται, τῶν ἡδονῶν ὅποια αἱ ἀγαθὰ καὶ κακά; — Buttmano in adnotationibus, Heindorfii editioni annexis, occasionem dat, copiosius de voce disserendi p. 523: „Vox ἀναίδην etiam ubi commodam significationem habere videatur, tamen ubique est proscribenda; neque enim ab αἰδώς, neque ab αἰδέσθαι salva analogiae lege formari potuit, et ubique alterius formae hujus ἀνέδην significatio est apta.“ Heindorfio, ἀνέδην pro ἀναίδην (e Cod. Reg. Ald. Bas. 1. 2) l. c. scribenti, satis est, quod illa vox, quamquam ἀναίδην eodem fere redit, tamen Socratis urbanitati longe sit aptior. Negari quidem, opinor, non potest, ἀνέδην etiam sermoni accommodari, voceque ἀναίδην, si ejusdem sit potestatis, quam habet ἀναιδής, hominem delicatum et calamistratum plane affligi; sed, quin vis orationis, Socrate de stolidi interpellatione sophistam objurgante, multo, ἀναίδην restituta, augeatur, quis est, qui dubitet? Huc accedit, quod non solum illo loco, sed etiam alibi, ubi nunc ἀνέδην legitur, codices non omnes quidem, sed neque pauci, neque pessimi ἀναίδην suppeditant; quare Stephanus (cf. Beck. Orat. Att. IV, p. 203) atque Reiskius Dem. p. 229 retinuerunt, quamquam ἀνέδην cod. r, u et correctum Ω et v dabant — οὐχ οὕτω τεύεσθαι, ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν πεπολιτευμένων ἃ κατεψεύδον καὶ διεβαλλες, αὐτίκα ἐξετάσω, τῆς δὲ πομπείας ταύτης τῆς ἀναίδην οὕτως γεγενημένης ὕστερον, ἂν βουλομένοις ἀκούειν ἢ τουτοιοῖ, μνησθήσομαι *) — (cf. Diod., Strab., Plut. Lycurg. c. 15, Ael. V. H. I, 8; IV, 12 et al., ubi mss. inter ἀναίδην et ἀνέδην fluctuantur). Tot testimonia refutare, et vocabulum ἀναίδην, quia ab ἀνέδην usu vincitur, prorsus reprobare ac rejicere, suspicionem movet, eoque majorem, quum formae illi grammatici quidam patrocinentur. Pollux dicit III, p. 119: τὰ δ' ἐπιρρήματα δαιμυῶς, ἐκτενῶς, ἀφρόνως, μεγαλοπρεπῶς, ἀναίδην (ubi Seberus: forte ἀνέδην, quod Hesychius ἐκκεχυμένως etc.), χύδην etc., Suidas s. v. ἀναιδής: ἀναίδην, ἀφρόως, σφοδρῶς, ἀπηνουθριασμένως componitur cum ἀναιδῶς et ἀναιδής, ita, ut ambigere non possumus, quid voluerit. Ad verbum cum eo con-

*) ἀνέδην hoc loco grammaticus etiam ap. Beck. p. 400 et Bachm. An. I, p. 93 praebet, qui exempla ex Platone et Dem. collegit: ἀνέδην ἀρειμένως δύναιται δὲ ἀπὸ τῶν ἔπιων μεταγασθαι, οἷς ἂν αἱ ἡνίαι ἀνεθῶσι. Πλάτων δὲ Νόμων ἐνδεκάτω· εὖρος μηχανῆν, ὅπως μὴ ἀνέδην ἀναισχυρίας τε καὶ ἀνελευθέρου ψυχῆς μέτοχα συμβήσεται γίνεσθαι φάσκει· καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου· τῆς δὲ πομπείας ταύτης τῆς ἀνέδην γεγενημένης, ἀντὶ τοῦ ἄγαν· καὶ πολλή ἢ τοιαύτη χρῆσις.

gruit gramm. ap. Bachm. An. I, p. 82, significantissime tamen Moschopolus exponit π. σχεδῶν p. 190: ἀναίδην τὸ ἀναισχυρίως διὰ διφθόγγου καὶ ἀνέδην τὸ ἀπολλυμένως διὰ τοῦ ε ψιλοῦ. Operae igitur pretium videtur, formam ἀναίδην, quae maxime ob anomaliam a Buttmano rejecta est, illustrare. Apud omnes constat, originem ab αἰδώς petitam respuendam esse, primo, quia substantiva in ὡς adverbium in δην non procreant, deinde, quia adverbium, si formatum, αἰδῶδην fictum et quidem ex αἰδοῦδην conflatum esset. Sed nonne placet, ab ἀναιδής deducere? quid obstat? num analogia? Ab ἀναιδής fit ἀναιδεάδην — ἀναιδήδην et ab hoc ἀναίδην, quum ἐπαλληλία δηδῆ auribus et Graecorum et nostris invisā sit, praesertim quum una vel duae syllabae praecedant. Quod quamvis cuique, qui Graecorum morem, vovum, ut alternitatem evitarent, decurtandarum bene cognovit*), dilucidum sit, tamen conjicere non ausus essem, si alia exempla ejusdem modi, quae rem clarius demonstrant, mihi defuissent. Nihil habet, quod reprehendi possit, forma ῥοιβδῆδόν, sive a ῥοιβδός, sive a ῥοιβδέω deducas, ap. Quint. Smyrn. V, 381

[Ἔτε λέβης] ῥοιβδῆδόν μάληται ὑπαὶ πρὸς αἰδομένοιο quia eadem quidem consonae continuas syllabas ordiuntur, sed ab variis excipiuntur vocalibus; ῥοιβδῆδην autem ab Graecis ob cacophoniam repudiatum est, itaque ῥοιβδην formaverunt, quod pro ῥοιβδέω ap. Photium p. 491 — ῥοιβδεῖν ὡς ἐπὶ ῥεύματος· σφοδρῶς· φοβερῶς — ut ῥύβδην pro ῥοιβδην (ib.), sicut ordo litterarum postulat, restituendum est. Neque discrepat a Photio gramm. ap. Bachm. An. I, p. 359 — ῥοιβδην ὡς ἐπὶ ῥεύματος· σφοδρῶς· φοβερῶς —. Pari modo Euripides ἐπιρῥοιβδην pro ἐπιρῥοιβδῆδην carminibus suis intexuit Herc. Fur. 840 (ed. Matth.)

Εἰ δὲ δὴ μ' Ἦρε θ' ὑπουργεῖν σοὶ τ' ἀναγκαιῶς ἔχει Τάχος ἐπιρῥοιβδην θ' ὁμαρτεῖν, ὡς κνηγέτη κίνας, Εἴμι γ' . . .

Alterum vocabulum, quod eandem speciem alternitatis protulisset, si quidem Graeci non imminuissent, est περιρῥῆδην pro περιρῥῆδεάδην — περιρῥῆδην a περιρῥῆδής, nec substantivi in δην accusativus adverbialiter usurpatus, nec a περιρῥῆδῆ νῦ ἐφελκυσθέντος, ut nonnulli inepte opinantur, ap. Apoll. Rhod. IV, 1581

περιρῥῆδην δ' ἐτέρωσε Κλινομένης χέρσοιο, τότε πλόος ὑμῖν ἀπήμων Ἀγκῶνος τετιάνυσται ἀπὸ προύγοντος ἰούσιν.

*) v. grammaticum ap. Beck. III, 1192: ἀλλεπάλληλον τὸ δ' . . . κακόφωνόν ἐστι.

Quibus addendum est adverbium *λογάδην*, si quidem ex *λογαδάδην* exstitit, et nonnulla in *δόν*, quae δ vel τ *κλιτικόν* et sequentem vocalem propter syllabarum concentum abiecerunt, ut *πανημαδόν* pro *πανηματαδόν* vel *πανηματηδόν* (Schol. ad Opp. Hal. III, 360 et Hesych., ubi perperam *πανήδαμον* exstat), *κλεμμαδόν* (*κλοπαίων* Hesych.) pro *κλεμματαδόν* vel *κλεμματηδόν*, *δμμαδόν* pro *δμματαδόν* vel *δμματηδόν* (Theod. Prod. 194, 366, 401) *σπυριδόν* pro *σπυριδηδόν* (Beck. An. II, p. 786). Sic analogiam non violarunt, qui *ανάδην* induxerunt, et quia significationi nihil inest, quod vituperari possit, nemini reluctabimur, qui adverbium *ανάδην*, ubi codices consentiunt aut optimi praebent, retinet.

At *παμπήδην*, quo usi sunt Aesch. Pers. 728, Soph. Aj. 897, Theogn. v. 615, Nicand. Alex. 526 et ignoti versificatores ap. Plat. de Aud. Poetis ac Proculum (v. Lob. ad Aj. p. 399) contra canonem est fictum, si verum est, quod EM. 367, 10, scholiastesque Ven., qui ad II. III, 213 eadem fere verba, quae in EM. exstant, prodidit, et schol. ap. Cram. An. I p. 152 l. 1 affirmant, *παμπήδην* exortum esse ex *πάμπαν*, consentiente grammatico in An. s. *ἀμφικελεμνίς*, ubi paraschematista *παμπηδόν* et *παμπηδονίς* afferuntur (Lob. Aj. p. 400). Neque est, qui dubitet, quin schol. Ven. assentendum sit, quamquam nonnulli veteres, perverse docti grammatici aliter senserunt. Ita Eustathius p. 1502 l. 48 adnotat: *Ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ πῶ τοῦ κῶμαι τὸ πῶν, ἐξ οὗ καὶ πῆός δ' ἐξ ἀρχαιότητος ἐπίκτητος συγγενῆς καὶ παμπήδην ἐπίδημα καὶ παμπησία ἢ πανκτησία, δὴλὸν ἔστιν ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ αὐτῶ, cuius scholii auctorem Philoxenum fortasse vel alium monosyllaborum venatorem fuisse Lobeckius (ad Aj. p. 400) suspicatur. Quum vero derivatio a *πῶ* nimis longe repetita videatur, etiamsi verbi *πάομαι* nonnulla tempora adhuc restent, et Hesychius ipse *παμπησία* interpretetur *πᾶσα ἢ ὑπαρξίς*, quasi a *πάμπαν* ductum sit, multo magis eorum sententia probanda, qui a *πάμπαν* adverbium illud ortum habere censent, et conjectura facienda est, *παμπήδην* aut ipso a nominativo *πάμπαν* exortum, aut principio *παμπαντάδην* pronuntiatum et deinde ob vocalitatem in *παμπάδην* vel potius *παμπήδην*, quia antepenultima syllabae unius extrusae causa corroboranda erat, concisum esse.*

Singulari modo et quidem praeter unum a nominibus secundae declinationis profecta sunt adverbia in *ίνδην*, quibuscum nulla apud Romanos usurpata comparari possunt: *ἀρχισίν-*

δην, *ἀριστίνδην*, *κρατιστίνδην*, *πλουτίνδην* et *φαρυγίνδην*, quorum prima a superlativis ducta. Coniunguntur, ut Pollux VI, 175 adnotat, *ἀριστίνδην* cum *ἐκλέγειν*, *πλουτίνδην* cum *καταλέγειν* et *ἀρχιστίνδην* cum *γαμῆν*, quod quam oratorum poetarumque libris, tum grammaticorum praeceptis confirmatur. Ita Moschopolus p. σχεδῶν 190: *ἀρχιστίνδην γαμῆν, ὅταν εἰς γάμον ἄγῃται τὴν ἔγγιστα τοῦ γένους*, Etymologicumque M, et Photius et Suidas *ἀρχιστίνδην* interpretantur *τὸ* vel *οἱ κατ' ἀρχιστείαν*. Quid hanc ob causam illa Hesychii glossa: *ἀρχιστίνδην, δυνύων ἔγγυς τῶν βοιωτῶν παρὰ Σόλωνι* sibi velit, nemo fere intelligit, nisi statuerit, nonnulla verba omissa esse. Quae ad explenda monendum, Atticis legibus cautum fuisse, ut *ἐπίκληρος* nuberet *ἀρχιστίνδην* i. e. proxima propinquitate juncto *ἀρχιστείῃ* (cf. Kuehn. ad Poll. l. c.), itaque conjectura facienda est, eam, quae suspicionem moverat, altari adnotam jurejurando adactam esse, leges se non evertisse. *Ἀριστίνδην*, quod saepissime a scriptoribus usurpatur et cum verbo eligendi componitur, ut Isocr. Panegy. 146 (ap. Beck. II, p. 78) — *λαβόντες γὰρ ἐξακισχιλίους τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἀριστίνδην ἐπιλεγμένους, ἀλλ' ὅτι διὰ φανλότητα ἐν ταῖς αὐτῶν οὐχ οἰοί τ' ἦσαν ζῆν* — (v. Polyb. VI, 8, Plat. legg. IX, c. 7 et schol., Theop. ap. Athen. I. IV, p. 167 aliosque locos, quos affert Ruhnkenius ad Tim. p. 42, 78 et ad Longin. sect. 10), tamen non semper regulam a Polluce constitutam sequitur, apud Lucianum enim legitur *μη ἀριστίνδην καθίξειν*. *Πλουτίνδην*, quod voci *ἀριστίνδην* plerumque opponitur, ut Plat. Lys. c. 13 — *οὔτε γὰρ ἀριστίνδην, οὔτε πλουτίνδην ἀποδείκνυε τοὺς ἄρχοντας* —, Synes. de Regn. p. 30, b — *ἀριστίνδην οὐκ, ἀλλὰ μὴ πλουτίνδην, ὥστερ νῦν, ἢ τῶν ἀρχόντων αἰρέσεις γενέσθω* —, Aristotel. Polit. II, c. 9 — *οὐ γὰρ μόνον ἀριστίνδην, ἀλλὰ καὶ πλουτίνδην οἰοῦνται δεῖν αἰρεῖσθαι τοὺς ἄρχοντας* — et alio loco ap. Plat. — *Τὸν λόγον ἀξιώ, καθάπερ τὸν οἶνον, μὴ πλουτίνδην, μηδὲ ἀριστίνδην, ἀλλ' ἐξ ἴσου πᾶσιν, καθάπερ ἐν δημοκρατία, κέμεσθαι* — in melioris notae lexicis veterum grammaticorum, si Pollucem excipias, qui, sicut diximus, lib. VI, 175 adverbia modo commemorata uno ambitu complexus est, desideratur. Nec minus *κρατιστίνδην*, quod reliqui lexicographi omittunt, solum Pollucis opera ab oblivione vindicatum est, qui libro primo π. *ἐξετάσεως στρατοῦ* exponens §. 176 ita disputat: *καὶ τὰ τούτων ἰνόματα ἐρεῖς, στρατιῶται ἐπίλεκτοι, ἐκκριτοί... ἀριστοί, ἀριστεῖς, λογάδες, ἀριστεύοντες... λόγμοι*

ἀριστινίδην, λογάδην, κρατινίδην, quod, si a scriptoribus receptum, ut ἀριστινίδην et λογάδην cum verbo eligendi vel aestimandi, opinor, conjunctum erat. Φαρυγίνδην quoque communi ab usu alienum fuisse videtur, quum neque poeta, neque pedestris scriptor, quantum ex reliquiis, quae aetatem tulerunt, conjici potest, unquam hoc vocabulo usus sit. Ex rhetorum tamen libellis sese attulisse auctor EM. tradit, qui solus φαρυγίνδην asservavit et illustravit p. 788, 38: φαρυγίνδην, ὡς ἀριστινίδην, σκώπτοντες τὴν γαστριμαργίαν τῶν χορευτῶν, Ἀττικοὶ λέγουσι· ῥητορικῆ. Formatum est, quemadmodum πλουτινίδην a πλοῦτος, a φάρυγος τοῦ φάρυγξ, quod per unum γ declinatum non minus poeticum (Buttm. I, p. 235), Od. IX, 373 — φάρυγος δ' ἐξέσσοντο οἶνος —, Od. XIX, 480 — χεῖρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε δεξιτερῆφιν —, Telecl. ap. Athen. XIV, 52, 341 — εἰς τὸν φάρυγ' εἰσεπέτοιο — (v. Lob. Phryn. p. 66), quam atticum erat, EM. p. 788, l. 34 testante. Nihil impedit, quod ibidem φάρυγος (557, l. 13) et φάρυγα (215, l. 27; 728, l. 22) scriptum legimus, quia grammatici, quamvis Atticorum usum perspectum et cognitum habeant, saepissime tamen errant, ubi aliam rem tractant. Φαλαγγίνδην, quod ex Suida indicatur, suspectum et ab editoribus jam dudum rejectum est.

Reliqua adverbia in δην a nominibus, maxime iis, quae perfecto secundo assimilata sunt, derivata a ante exitum et quidem correptam habent, ita, ut multum inter ἀδην et atim non specie, sed mensura intersit, et atim potius cum ῥδόν cognatum esse videatur. Numero autem adverbia a nominibus primae declinationis orta praestant.

Primae sunt: ἄγχοδην, quod Guyet. ab ἀγχοῆ deductum esse putat, et Hesychius interpretatur ἀμβολάδην i. e. cunctando. Equidem non intelligo, quid adverbium illud, hac significatione praeditum, ab ἀγχοῆ propagari possit, siquidem ἀγχοαί sunt πηγαί (Hesych.). Ἀμβολάδην (II. XXI, 364, Herodot. IV, 181, Pind., Call. etc.) pro ἀναβολάδην, ἀναστροφάδην (ἀνεστραμμένως Hesych.), ἐπιτροπάδην (aut ab ἐπιτροπή aut ab ἐπιτροπος Hesych.), ἀποτροπάδην (aut ab ἀποτροπή aut ab ἀπότροπος ap. Opp. Hal. III, 612). Ἀνδοκάδην, quod Hesychius interpretatur ἐκ διαδοχῆς, et sine dubio arcessitum est ex ἀνδοκῆ, vocabulo temporis vetustate abolito, ion. pro ἀναδοχῆ ἐπιστολάδην (a στολή) Hes. scut. v. 287 — οἱ δ' ἀροτήρες Ἡρειακὸν χθόνα διᾶν, ἐπιστολάδην δὲ χι-

τῶνας Ἐστάλαι· αὐταρ... —, ubi plures codices J. M. m. ἐπιστοχάδην, cod. C. ἐπιστειλάδην suppeditant, nusquam alibi, quantum scio, repperitum (v. Ranke. app. crit. ad scut. Herc. p. 240) Schol. interpretatur κοσμίως καὶ ἀνεσταλμένως i. e. ornatè et succinctim. Ἐπιστροφάδην (II., Od., h. in Merc. 210, Hes., Bachm. An. etc.), παραβολάδην vel παρβολάδην (Apoll. Rhod. IV, 936) intellectu consentit cum παραβλήδην, παρασποράδην, περιπλοκάδην (Paul. Sil. 6; An. III, 72). Περιστολάδην dubium est, quum loco, quo exstat, Nic. Alex. 475 — Ἰκτερόεις· σάρκες δὲ περιστολάδην μινύθουσι Τηκόμεναι — scholiastae potius, qui interpretatur οὐκ ἀθρόαι, ἀλλὰ οἷον κατὰ σταλαγμὸν ἐλαττοῦνται itaque περιστολάδην legisse videtur, quam codicibus cedendum sit. Περιστροφάδην (Orph. Argon., Opp. Hal. V, 146), περιτροπάδην (Apoll. Rhod. II, 143), προτροπάδην (II. XVI, 304; Arr. Exp. Al. III, 28 etc. etc.), περιφοράδην, σειράδην, ὑπερβολάδην (Theogn. 484) ὑποτροπάδην (Opp. Hal. I, 636; III, 274); φοράδην (Soph. Oed. Tyr. 1310) a φορά, quod Hesychius testatur significare τὸ φερόμενον τὴν ὁρμὴν, κίνησιν, dicitur de eo, qui aut lectica, aut alienis manibus effertur. Pollux VI, 175: φοράδην κομίζεσθαι et Luc. dial. Alex. et Philipp.: Ἐὺ ποτε τρωθείης, καὶ βλέποιέν σε φοράδην τοῦ πολέμου ἐκκομίζομενον (cf. Hoog. ad. Viger. p. 375, adn. 49).

Secundae: ἀναλογάδην ab ἀνάλογος (κατ' ἀναλογίαν Hesych.), καταλογάδην, compositum ex κατὰ et λογάδην a λόγος, soluta oratione scribere aut legere aut loqui (Poll. VI, 175; Arr. Exp. Alex. I, 12; Plat. symp. p. 177, l. 14). A δρόμος ducuntur δρομάδην (μετὰ δρόμου Hesych.), ἐπιδρομάδην, quod rectius ab ἐπίδρομος vel ἐπίδρομή, quam ab ἐπίδραμειν, sicut Passovius vult, oritur (Cyrill. contr. Julianum I, p. 11), παραδρομάδην (Orph. Arg. v. 856) et μεταδρομάδην (II. V, 80), de quo Eustath. p. 524, l. 33 adnotat: τὸ μὲν ἐπιτροχάδην ἐπὶ γλώσσης, ὡς πον ἐπὶ Μενελάου εἴρηται· τὸ δὲ μεταδρομάδην ἐπὶ ποδῶν, ὡς ἐνταῦθα μεταδρομάδην ἤλασεν ἄμον· καὶ σημειωτέον, ὅπως εἰ καὶ δυοῖαν πῶς ἔχουσιν αἱ λέξεις ἄμφω παραγωγὴν, ἀλλὰ τὸ σημαινόμενον αὐταῖς διάφορον· εἰ γὰρ καὶ τῶχος καὶ δρόμος ταῦτον, ἀλλ' ἰδὸν γλώσσης μὲν τὸ ἐπιτροχάδην, ποδῶν δὲ τὸ ἐπιδρομάδην· οὕτω καὶ τὸ πανουργός καὶ τὸ πανουργός εἰ καὶ λέξις ἡ αὐτὴ ἄμφω εἴρηται τὸ ἔργον δηλαδὴ, ἀλλ' ἔχουσι διαφορὰν παρὰ τοῖς ὑστερον etc. Neque falsum est, quod Eustathius de ἐπιτροχάδην disserit (cf. 407,

εἰ δὲ ἀπὸ δῆματος γίνονται, τῷ β παραλήγονται, οἷον γράφω γράβδην, λίζω λίγδην· ὡς τὸ ἄκρον ἐπιλίγδην II. ρ'. 599· κρύπτω κρύβδην· εἰ δὲ ἀπὸ τῶν εἰς ζω μελλόντων τῷ γ παραλήγονται, ὡς τὸ μίξω μίγδην, λίξω λίγδην· εἰ δὲ ἀπὸ περισπωμένων, τῷ η παραλήγονται, ὡς ῥήσω ῥήδην· σημαίνει δὲ τὸ φανερώς· τῷ τ τήσω τμήδην· εἰ δὲ ἀπὸ τῶν εἰς μι, εἰ μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης συζυγίας τῷ ε παραλήγονται, οἷον ἀνίημι ἀνήδην· σημαίνει δὲ τὸ διαλελυμένον· εἰ δὲ ἀπὸ τῆς β', τῷ α παραλήγονται, οἷον βίβημι βήδην II. V. 516. Num Apollonius quoque ita senserit, non liquet, quum de adverbii in δην disserens (II, p. 611 et 612) expressis verbis regulam non exposuerit. Nonnulla vero sunt, quae faciunt, ut conjiciamus. Ad ea enim adverbia, quae in γδην terminantur, futurum in ζω adjicit — καὶ παρὰ τοὺς εἰς ζω λήγοντας μέλλοντας διὰ τοῦ γδ, πλέξω πλέγδην, μίξω μίγδην, νίξω νίγδην —, quamquam ad reliqua adverbia ab eo prolata praesens solum additum est; et ut χύδην explicet, thema χύω ponit (p. 612), quo abstinisset, nisi illud a futuro, neque a perfecto passivo produci voluisset. Negari quidem non potest, multa adverbia verbalia futuri characterem assumpsisse, itaque grammaticos et scholiastas recte facere, si a futuro eorum originem trahant, ut Helladium Phot. CCLXXIX, 869 — τὸ ἐπιτάξ ἀπὸ τοῦ μέλλοντος γέγονεν, ὡς περ καὶ τὸ χωρὶς καὶ τὸ πέλας καὶ τὸ μίξ, ὅθεν τὸ ἐπιμίξ, καὶ τὸ δάξ, ἐξ οὗ τὸ δδάξ· ἀπὸ δὲ τοῦ πτύξω πτύξ καὶ πύξ· ἀπὸ τοῦ οὐδίω οὐδὶς καὶ ἀμφοδὶς· ἀμύξω ἀμύξ καὶ παρὰ Νικάνδρου, πλῆξω πλῆξ καὶ ἀμφιπλήξ (scr. πλίξ), ἀγιάσω ἀγιάξ, τύπω τύψ καὶ προτύψ — et EM. p. 88, l. 1 — ἀμύξ... παρὰ τὸν μέλλοντα γινόμενον ἐπιτόξημα, ἀποβολῇ τοῦ ω, ὡς ἀπὸ τοῦ δήξω δάξ καὶ αὐτοδάξ, κλάζω κλάξ καὶ δκλάξ· οὕτως ἀμύσω ἀμύξω ἀμύξ καὶ ἀμύξ (quibus adnumeres adverbia ἀλλάξ cum compositis, quae Lobeckius ad Aj. p. 438 commemorat, πατάξ, διαμπατάξ, ὑράξ, ὑποδράξ, ἀβρίξ, ἀπρίξ, ἐπιβλήξ, εὐράξ, ἐπιζάξ, κορυξ, ὑπαντάξ etc. — et Apollonius, qui (Beck. An. II, p. 545 et p. 572) putat, ἐλληνιστί ab ἐλληνίζω, ἰαστί ab ἰάζω, δωριστί a δωρίζω, αἰολιστί ab αἰολίζω etc. (cf. Schol. ad Dionys. Beck. An. II, p. 941) propaganda esse; sed quam ob causam adverbia in δην, δον et δα a futuris, quorum stirpes saepissime ab adverbiorum stirpibus sunt variatae, derivanda sint, equidem non intelligo. Multo magis sententia mihi probanda videtur, ex qua omnia hujusmodi vocabula a perfecto passivo, sicut apud Romanos, repe-

tantur, qui canon tum simplicior tum rectior statuitur (cf. EM. 612, l. 55). An non βάδην et βαδόν et composita ἀναβάδην et ἀναβαδόν, ἀντιβάδην, καταβάδην, περιβάδην, προβάδην, συμβάδην. ἐμβαδόν, παραμβαδόν etc. potius a βέβαιμαι (cf. Lob. ad. Phryn. p. 36), quod apparet in παραβέβαιμαι (Buttm. Anom. s. βαίνω), quam a βήσω vel βήσομαι pariterque βλήδην et composita ἀμβλήδην vel ἀναβλήδην et ἀναβληδόν, ἐπιβλήδην, παραβλήδην, συμβλήδην, ὑπερβλήδην, ὑποβλήδην, ἐπαμβλήδην et ἐπαμβληδόν sive ἐπαναβληδόν potius a βέβλημαι, cuius stirps est βλη, quam a βαλῶ vel βαλλήσω, quo Aristophanes utitur (Vesp. 222, 1482. Buttm. gramm. II, p. 126), et reliqua aequo modo derivare placet? Ab omnibus quidem verbis, a quibus adverbia in δην finguntur, perfecta passiva non in usu sunt; nihilo minus formantur, quasi perfecta ipsa et quidem secundum canonem deducta existent. Quod ut perspicatur, singula exempla percensere juvat, et ita quidem, ut verba, a quibus adverbia flectuntur, eum ordinem sequantur, quem apud antiquos Graecorum grammaticos plerumque tenent (Beck. An. II, p. 893 et 894). Primo verba, quae mutas pro characterē habent, deinde, quae in ζω vel σσω cadunt, tum, quibus ante ω liquidae procedunt, postremo, quae pura vocantur et in μι desinunt, pertractentur; quibus, quae sub hanc seriem redigi non possunt, vel peculiare aliquid habent, succedant.

A verbis, quae terminantur in βω, πω (πτω), φω adverbia in βδην nascuntur secundum regulam, secundum quam media mediam ante se poscit. A γράφω γράβδην et ἐπιγραβδην II. XXI, 666 — τῷ δ' ἐτέρω μιν πῆχον ἐπιγράβδην βάλε χειρός — τὸ ἐπιπολήξ, strictim, strigendo (EM. 358 l. 22; 781 l. 26; Eustath. 852 l. 8; 1926 l. 49; 1929 l. 23; Schol. ad. II. l. c. Apoll. Lex. 283), κλέβδην a κλέπτω (Apoll. de adv. p. 556 et 611), κρύβδην a κρύπτω (Apoll. de adv. 611), pro quo ap. EM. (78 l. 54) κρύβδω et ap. Cram. (An. I, p. 39) κρύβω invenitur, Od. XI, 455 — κρύβδην, μηδ' ἀναφανδὰ, φίλην ἐς πατρίδα γαίαν Νῆα κατισχέμενα — et Od. XVI, 153 — ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν δτι τάχιστα Κρυβδην — et ap. Dem. — οὐ γὰρ εἰ κρύβδην ἐστὶν ἡ ψήφος, λήσει τοὺς θεούς· Ut κρύβδην et ἀμφάδην, ita κρυφθδόν et ἀμφαδόν disparata sunt. Λείβδην a λείβω (EM. 781 l. 27). Ab ὄπτω ὄβδην et ἐσόβδην, de quibus Passovius: „ἡ ὄβδην, selten poetische Form statt ὄψεις, die nur bei Alexandrinern in dem als Adverbium gebrauchten acc. ὄβδην und ἐσόβδην statt ἐς ὄβδην, angesichts, coram,

vorkommt.“ Quo rectius tot veteres grammatici commentati sunt, eo majore admiratione sum affectus, virum doctissimum a recta via aberrasse. Nemo ex illis est, qui rectum non senserit; ita Apollonius de adv. p. 611 — ἀπὸ τοῦ ὄπτω ὄβδην καὶ ἐσόβδην — et alii. Quia tamen plerique Callimachi exemplum indicant, quod nostris in libris ita exstat, ut eis vel ἐς ab ὄβδην spatium quodam distinctum sit — Herod. π. μ. (Dind. I, p. 28 l. 5) ἀπὸ τοῦ ὄπτω ὄβδην· ὃ καὶ Καλλιμάχος φησὶν· ἤλθον εἰς ὄβδην· Schol. ad Dionys. (II, p. 942) ἐστὶ πάλιν ὄπτω τὸ σημαῖνον τὸ θεῶμαι· τὸ ἐπιθήματα ὄβδην, ὡς καὶ παρὰ Καλλιμάχου· ἤλθες ἐς ὄβδην· EM. p. 612 l. 55: ὄβδην ἐπιθήματα ἐστὶ μεσότητος· ἀπὸ τοῦ ὄπτω ὄβδην, ὡς ἀπὸ τοῦ ἔστιγα σιάδην· συνέσειλε τὸ ω εἰς ο· Μοῦση γὰρ ἤλθεν ἐς ὄβδην —, Hesychiusque formam ἐσόβδην interpretatur eis ἐμφάνειαν, facile intelligimus, quid Passovium commoverit, ut nomen ὄβδη substrueret; nec tamen nobis persuasit, ut veterum grammaticorum auctoritatem, nisi re ipsa coacti, pro nihilo habeamus, quam nihil impediatur, quomimus ἐσόβδην ut unam vocem ab ἐσοράω deductam judicemus et scribamus, ut Passovius ipse, ceterum adverbia inveniantur, quae cum praepositionibus composita, aut cum iis conjuncte, aut separate scribuntur, ut ἐσάπαξ (Herod. VI, 125; Aesch. Prom. V, 775), καθάπαξ (Eust. II, l. 10), ἐς τρίς (Herod. V, 105), ἐς αὐθις vel ἐσαῦθις, ἐς αὐριον etc. (cf. Butt. I, p. 200 et 218; Loeb. Parall. I, p. 155). Α συλλαβάνω (λάβω vel λήβω) συλλήβδην, in summa, denique, quo Graeci utuntur, ubi, quibusdam enumeratis, cetera uno vocabulo comprehendere volunt, vel, ut Hesychius adnotat, pro ὁμοῦ συλληπτικῶς, ὡς δι' ὀλίγων πολλὰ εἰπεῖς συντόμως, quare Pollux (VI, 175): συλλήβδην εἰπεῖς (v. ad Viger. p. 375 adn. 48), Aeschines (contr. Ctes. §. 17 ed. Wunderlich.): Διδάξω δ' ὑμᾶς πρῶτον ἐπὶ τῶν παραδόξων· οἷον τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς ἱερείας ὑπευθύνους εἶναι κελέει ὁ νόμος, καὶ συλλήβδην ἅπαντας καὶ χωρὶς ἐκάστου κατὰ σῶμα, τοὺς τὰ γέρα μόνον λαμβάνοντας καὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχομένους, καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ κοινῇ κατὰ γένη, Ἐμολπίδας καὶ Κήρυκας καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας· et Aeschyl. Prom. V. 514.

Βραχεῖ δὲ μύθῳ πάντα συλλήβδην μάθε·
Πᾶσαι τέχναι βροτοῖσιν ἐκ Προμηθέως.

Non multum Aristophanis locus, quem Suidas s. v. affert — ὡς ἀγαθὰ συλλήβδην ἅπαντὰ σοὶ φέρω — valde tamen Ammiani Marcellini usus differt (vit. Thuc. ed. Dind. p. VII): εἰ γὰρ

οὐκ ἂν ἐπέθῃ ἐν τοῖς πατρώοις μνήμασι τεθεῖς, οὐκ ἂν ἐτύχεν οὔτε στήλης οὔτε ἐπιγράμματος, ἢ τῷ τάφῳ προσκειμένη τοῦ συγγραφέως μνήμῃ τοῦνομα, ubi συλλήβδην τεθεῖς est sepultus (in patrii sepulchris), ita, ut cadaver ejus una cum majoribus componeretur (cf. EM. 734 l. 14; Bachm. An. I, p. 373; Phot. s. v., qui συλλαβῶν, ἀθρόως, ὁμοῦ explicat, et Suidam, qui maxime illam vocem usurpatam esse tradidit ἐπὶ τῶν εὐδαιμονίαν ἐπαγγελλομένων). Utuntur hac voce etiam Theognis, Plato, Xenophon, Diodorus, alii.

A verbis, quae cadunt in γω, κω, ζω, adverbia in γδην. Ἄγδην ab ἄγω (Luc.), βρούγδην a βρούκω vel βρούκω (Anth. 9. 55); a πλέκω πλέγδην (Apoll. de adv. 611; Herod. π. μ. p. 28; Opp. Hal. II, 317 — αὐτὰρ ὁ χείρας Πλέγδην οὐκ ἀνίσχιν ἀπ' αἰχένος), ἐμπλέγδην (Nicom. Arithm. II, p. 153), περιπλέγδην (Opp. Hal. II, 376, IV, 152; Nonn. Dionys. II, 269; Jacobs Anth. 11, 1130; Herod. π. μ. l. c.), ἀμφιπεριπλέγδην (Nonn. Dionys. XXXVI, 360 — ἀμφιπεριπλέγδην πεπεδημένον —; Agath. Epigr. 5) et συμπλέγδην (Nonn. Dionys. X, 158 — Συμπλέγδην δὲ πόδεσσιν ἀρηρότα τερσὸν συνάπτων), plerumque igitur cum verbo colligandi et compressendi conjuncta. Α λέγω: ἐπιλέγδην (Eust. p. 894, 49 et 1687, 7), ab ὀρέγω ὀρέγδην (Ael. H. A. 4. 31). Α φεύγω φεύγδην (Nic. Θ. 21 — Ἄλλὰ σὺ γε σταδμοῦ τε καὶ αὐλίου ἔργετα φεύγδην Ῥηϊδίως ἐκ πάντα διώξεαι) et παμφεύγδην (Opp. Hal. III, 548 — Πάντ' ἄμωδῶς κλονέουσιν ἀθέσφατα πάσα λίμνης Παμφεύγδην ἔλωσιντες). Α σπέρχω σπέρχδην (ἐθώμενος Hesych.), a βρούκω βρούγδην strictim, compressis dentibus (Anth. Pal. 9, 14).

A verbis, quae exeunt in δω, θω, τω adverbia in δην. Ἄρδην ab ἄρδω, si lectio apud Herod. (π. μ. p. 28 l. 7) vera, neque ἄρδω ex αἶρω corruptum est. Ceterum derivationi ab ἄρδω nihil obstat, quod ex ἄρσται ἄρδην fit, σ omissa, ut solet. Σχέδην ad anomala retuli, quod verbi σχέθω praesens et imperfectum sola occurrunt et nonnulli ex veteribus grammaticis ab ἔχω petunt.

A verbis, quae in ζω et σσω desinunt, adverbia in γδην vel δην, vocali praecedente, exoriuntur. Ab αἴσσω αἴγδην (Apoll. Rhod. II, 326) et composita διαἴγδην, ἐπαἴγδην (δσον ἐπιφαῦσαι Hesych.; Opp. Hal. I, 495; II, 616; IV, 673), καταἴγδην (Apoll. Rhod. I, 64; Opp. Hal. V, 389), μεταἴγδην (Apoll. Rhod. II, 95), προπροκαταἴγδην (Apoll. Rhod. II, 595 — Ἐπέτροχε κύματι λάβρω Προπροκαταἴγδην κοίλης ἁλός) et συναἴγδην Hes. scut. 189, ut nunc recte

legitur pro συναίτην. Non mirum est, quod omnibus his locis αἶγδην neque ἄγδην exstat, quum epici poetae, et qui eos sequantur, atticum ἄσσω repudient. Ab ἀρπάζω ἀρπάγδην (raptim Apoll. Rhod. I, 1017; IV, 876) et ἀναρπάγδην (ib. IV, 579 et 1232). Quamquam perfectum passivum ἤρπασμαι flectitur, tamen littera gutturalis quum in aliis temporibus tum plerisque in derivatis retinetur. Ita formantur ἀρπαξ, ἀρπαγή, ἄρπαγμα et ἀρπαγμός, ἀρπακτῆρ et ἀρπακτής, ἀρπακτός (et ἀρπαστός) etc. Ἀράγδην ab ἀράσσω (Luc.), δράγδην a δράσσω (Quint. Sm. XIII, 91). A πλήσσω ἐκπλήγδην (Suid.), ἐμπλήγδην (Od. XX, 112) et συμπλήγδην (Theocr. 24, 55 — συμπλήγδην ἰάχρσαν); ἐλίγδην ab ἐλίσσω (Aeschyl. Prom. 907; volutim Blomf.), ἐμπελάδην a πελάζω (Nic. Alex. 215 — βοάει ἢ τις ἐμπελάδην φῶς Ἀμφιβρότην κώδιαν ὑπὸ ξιφέεσσι ἀμυθείς. EM. 336 l. 3), littera σ extrita, ut in omnibus adverbis, quae a perfectis in σται desinentibus, proficiscuntur, ita in ἐπισπάδην ab ἐσπασμαι, περικλύδην a περικλύω, περισταλάδην a σταλάζω, ἐμπλήδην a πέπλησμαι, ἐπιψαύδην ab ἐψασμαι etc., praeter unum βύσδην, ex quo βύζην (v. i.). Ἐναλλάγδην ab ἐναλλάσσω (συμπλεγμένως ex Suida: Ἀγαθίας. Παρήγαγε τοὺς πρόσβεις ἐναλλάγδην τῷ χεῖρε ὑπὸ τὴν ἰξὸν περισφιγμένους, κάτω δὲ τὸ κάρα ἐπινενυκίτας) et καταλλάγδην (Hesch. τὴν ἀντι τινος διδομένην δωρεάν). A λίζω (Eust. 1229, 24 et 1119, 54), quod a classicis scriptoribus repudiatur et cum λειώω, λιγύω cognatum est, λίγδην et ἐπιλίγδην: Od. XXII, 278 — Ἀυτιμέδων δ' ἄρα Τηλεμάχου βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ Ἀίγδην —, ubi Schol.: ὥστε ἐπιλίξαι, ὃ ἐστὶν ἐπιψαῦσαι, ἐπιπολαίως μόνον τὴν ἐξωθεν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος· vulgo ξεστικῶς· ἀπαξ δὲ ἐνταῦθα καὶ ἀπαξ ἐν Ἰλιάδι ἐπιλίγδην· II. XVII, 599 — Βλήτω γὰρ ὤμων δουρὶ πρόσσω τετραμμένος αἰεὶ Ἄκρον ἐπιλίγδην —, quod schol. ad h. l. interpretantur: ἐπιψαύδην, ὅσον δὲ ἐπιπολῆς ψαῦσαι, μὴ εἰς βάθος, ἐπιξεστικῶς, κατ' ἐπιδρομήν (v. Hesych. et Suid. s. v. λίγδην et ἐπιλίγδην; Apoll. in lex. 287). Quia tamen secunda syllaba hujus vocis pronuntiando producitur (v. l. Piadis), et apud Hesychium ἐπιλλίγδην reperitur, quod merito Heynius (VII, p. 377) reprobatur, neque non Spitznerus (l. c.) castigat, ne stirpem cum verbo ἐπιλλίξω (adnuere Od. XVIII, 11) confundas. Praeterea et hoc vocabulum et ἐπιγράβδην Eustathius onomatopoeica, illud tamen asperius esse iudicat. Ἀάγδην (Soph. frag. 606) a λάξω (Hes. ἐξυβρίζω), unde etiam λάξ, nam Eustathii

(249, 35; 625, 20 et 23; 796, 1; 1818, 35) et EM. (556, 14) sententia, λάξ apocopatum et correptum esse a λήξω, futuro τοῦ λήγω, quia significet τὸ τῷ λήγοντι μέρει τοῦ ποδός (τοῦτ' ἐστὶ τῷ ἀκρῷ) πλῆττειν, claudicat. Ἀύγδην (singultum) a λύζω (Soph. Oed. Col. 1621; Suid. — λύγδην ἔκλαιον ἅπαντες), νύγδην a νύσσω (Apoll. de adverb. 611), περικλύδην (Hippocr.) a περικλύω, περιπλήγδην idem, quod περιπλήξω, a περιπλήσσομαι, divaricatis pedibus, ex conjectura Stephani aliorumque pro περιπλήγδην (et περιπλήξω) legendum, quod Hesychius asservavit, quia ibidem redditum est voce περιβάδην; περισταλάδην (v. s. περιστολάδην) a σταλάζω, ποιφύγδην a ποιφύσσω (Nic. Θ. 371 — γλώσση ποιφύγδην νέμεται διηήρεας ὄγμους), ῥάγδην (Plut.; ῥαῖγδην ejusdem filii valde suspectum) a ῥάσσω et στάγδην (Hippocr.) a στάζω, φράγδην (Batr. v. 62) a φράσσω et σπερχυλάγδην, quod apud Hesychium pro σπερχυλλάδην corrigendum est, quia expr.: κέρραγας ἀγανακτήσας, ὑλακτεῖς ἄγαν· παρὰ τὸ σπέρχεσθαι ab ὑλάσσω, quod primum quidem apud Charitonem invenitur, stirps tamen et hujus adverbii et substantivi ἰλαγμα est.

A verbis, quae liquida nominantur: ἄρδην (Aeschyl. Prom. 1087) et ἀέρδην (Aeschyl. Agam. 212), quod Apollonius (de adv. 611) et Eustathius (ad II. p. 707, 37) recte, ut me fert sententia, deducunt — τὸ μέντοι ἄρδην ἐπιζήρημα οὐκ ἂν οὐδ' αὐτὸ παραγάγοι τινα, ὡς ἐκ τοῦ ἄρδω γίνεται, ἀλλὰ μάλιστα ἐκ τοῦ αἶρειν, ὡς περ ἐκ τοῦ αἰρέειν γίνεται τὸ ἀέρδην· ἐστὶ γὰρ φασὶ τὸ ἄρδην ἀντὶ τοῦ φοράδην· Εὐριπίδης Ἀλκίσιδι (611)· νέκων ἤδη πρόσπολοι φέρουσιν ἄρδην ἐς τάφον τε καὶ πύραν. Sed ne quem, adnotat Blomfieldus ad Aeschyl. l. c., παραγάγη Eustathii auctoritas, ut credat de hac voce, ὡς ἐκ τοῦ αἶρω γίνεται· est enim ab αἶρω, ut σύρδην ab σύρω et φέρδην a φέρω. Quamobrem illa sententia viro docto displicuerit, tacuit; neque erat, cur Eustathii adnotatio improbanda esset, quamquam Blomfieldo etiam ob derivationem nemo reluctabitur, quum adverbium aequae ab αἶρω, atque ab αἶρω (ἀραρίσκω), si per significationem licuit, manare posset. Quocirca in EM. p. 137 l. 46 legimus: Ἄρδην ἐπιζήρημα· σημαίνει τὸ ὁμοῦ· παρὰ τὸ αἶρω, τὸ ἀπαίρω, ἢ παρὰ τὸ ἀρμόζω ἄρδην· τὸ γὰρ ἐν τῷ ἅμα γινόμενον ἀρμόζοντως γίνεται. Ἄρδην autem non ubique ὁμοῦ significare, multi loci demonstrant, quibus ab significatione τοῦ ὁμοῦ prorsus abhorret, ut Aesch. Prom. v. 1087, ubi de Jove loquitur — Ἐς τε κελαινὸν Τάρταρον ἄρδην Πίψει δέμας τοῦμόν —,

Sophocl. Aj. 1279 — ἐς δὲ ναυτικά σκάφη Πηδώντος ἄρδην Ἐκτορος τάφρων ὑπερ —, Soph. Antig. 430, Eurip. Phoen. v. 1614 — πόθεν; τί μ' ἄρδην ὧδ' ἀποκτείνεις, Κρέον; —, Eurip. Alc. 619 et alii, quos enumerare longum est. Ac fortasse nullibi hoc vocabulum ita reperitur, ut significatio ab αἶρω repetita non satisfaciat; facile autem fieri potuit, ut ἄρδην, cui ob formam tolitum, ob significationem confertim, confestim et penitus respondent (v. ad Viger. interpr. p. 370, 40), temporis progressu in earum vocum significationem transiret, quas Hesychius s. v. contulit: ἡ φοράδην ἢ σφόδρα ἢ παντελῶς ἢ ἀθρόως ἢ ἐξ ὀλοκλήρου. Gravissimus auctorum Apollonius mecum consentit (611), neque adversatur Schol. ad Eurip. Alc. 619: ἄρδην, φοράδην, ἀπὸ τοῦ αἶρειν. Plurimumque autem cum verbis movendi conjungitur. A βάλω βλήδην (Cram. An. I, p. 92, 23; Hesych.) et composita: ἀμβλήδην et ejusdem significationis ἀναβλήδην (Arat. Dios. 1072), apud Homerum ἀπαξ λεγόμενον, Il. XXII, 476 — ἀμβλήδην γούσσα, μετὰ Τρωῆσιν εἶπεν —, de quo scholiastes ἀντὶ τοῦ οὐκ ἀπὸ τῶν ἐνεστώτων ἀρξαιμένη δεινῶν, ἀλλ' ἐκ προοιμίων ἐτέρων, Apoll. lex. οἷον ἀναβολήδην ἀπὸ προοιμίων (unde hausit E. M. 80, l. 21), Eustathius (1282 l. 2) ἀντὶ τοῦ ἀναβλητικῶς, ἦτοι προοιμιακῶς, ἢ καὶ ἄλλως ἀμβλήδην τὸ ἀναβλητικῶς, δρητικῶς, ἀθρόως, Hesychius ἀναβολάδην ἀπὸ προοιμίων ἢ μετὰ ὀλοληγμοῦ ἀναβάλλων, Suidas contra ἀμβλήδην βοῶσα ἀντὶ τοῦ μεγάλως (Plura de significatione v. ap. Heynium ad Il. VIII, p. 346. De formatione Eustathius p. 1282, 4 errat: συγκόπται ἀπὸ τοῦ ἀμβολάδην, quum ex ἀναβλήδην τοῦ ἀναβέβλημαι exortum sit), ἐπαμβλήδην (ἀναβαλλόμενος, ἀνακρουόμενος Hesych.), ἐπιβλήδην, παραβλήδην, cujus de significatione pari modo, ac de ἀμφλήδην, certant Eustathius (105, 46; 438, 45; 1406, 22), Suidas, scholiastae ad Il. (IV, 6), E. M. (781, l. 11—22), alii veteres et recentiores grammatici; idemque fere valet de συμβλήδην, ὑπερβλήδην (ὑπεράγων, ὑπερβλήδων Hesych.) et ὑποβλήδην (Cram. An. I, p. 92), quod alii ὑποβάλλων τὸν λόγον πρὶν σιωπῆσαι τὸν λέγοντα, alii ὑποβάλλων reddunt (Hesych. s. v.). Illorum sententiam sequuntur Schol. Ven. (ad Il. I, 292) — ὑποβλήδην· ὑποβαλὼν τὸν ἴδιον λόγον Ἀχιλλεύς καὶ μεσολαβήσας καὶ ὑποκειμένων τὸν Ἀγαμέμνονος λόγον, πρὶν ἢ σιωπῆσαι αὐτὸς εἰπῶν —, Suidas — ὑποβλήδην· ὑποβαλὼν λόγον ὑποκρουστικῶς ἐτι λέγοντος — et E. M. (781, l. 8) — ὑποβαλὼν λόγον ὑποκρουστικῶς, ἐτι λέγοντός τινος, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος

τοῦ Ἀχιλλεύς, τὸ ὑποβαλεῖν λόγον, μηδέπω τοῦ διαλεγόμενου τὴν ὁμιλίαν καὶ τὸν λόγον τελέσαντος, nec non Eustathius, qui multa de hoc adverbio disputat (p. 105 infra, p. 106 l. 1 etc., 438, 43; 1172, 38) affirmatque, interpellandi neque excipiendi significationem Hom. h. l. adtribuendam esse (v. ad Viger. p. 375, adn. 48). Ὑποβλήδην in versu Il. I, 292 — Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἡμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς — de interposito sermone simpliciter accipi posse, ut „excipiens, respondens“, quod Heynius vult (IV, p. 89), nemo quidem negabit, sed cur doctissimus vir gravissimis testimoniis refragetur, quia Apollonius aliquoties vocem pro „exorsus“ usurpaverit, ut Il. 400 — τό οἱ εἶσατ' ἄρειον Φραζομένω· καὶ δὴ μιν ὑποβλήδην προσέειπε — Il. 1119 etc., non liquet. Proprius est usus τοῦ ὑποβλήδην pro „in latus versus“ in h. ad Mercur. 415, ubi Passorius (s. v.) ὑποβλέβδην conjicit. Ut adverbia in βλήδην exeuntia a tempore fluant, cui aliud est thema, ac praesens activi, ita adverbia in βάδην originem trahunt a βίβημι vel βιβάζω, quae grammaticis singulis temporibus τοῦ βαίνω pro thematis valent. Testantur E. M. 781, 33 et Apollonius (de adv. 611), qui βάδην a βίβημι derivant, quia antepenultima correpta est, quod fieri non potuit, si α βάω vel βαίνω (ut E. M. p. 184 l. 49; 334 l. 6) deducas: Il. XIII, 516 — Τοῦ δὲ βάδην ἀπιόντος ἀκόντισε δορυὶ φαιεινῷ Ἀχιλλεύς. — Denotat autem hoc adverbium modo „gradatim, lente, sensim, pedetentim“, ut Hesychius judicat — ἡρέμα, σχολῆ, κατὰ βῆμα — Schol. ad Aeschyl. suppl. 886 ac Suidas, qui locum Aristophanis ex Acharnensibus affert, ubi contra consuetudinem βάδην verbo movendi non adjunctum est (Acharn. 535) — Ἐντεῦθεν οἱ Μεγαρής, ὅτε δὴ πεινῶν βάδην Λακεδαιμονίων ἐδέοντο, —, et explicat: ἀντὶ τοῦ ἐλλίπτων· ἀπὸ λιμοῦ διεφθείροντο· βάδην ἀντὶ τοῦ κατὰ βραχὺ ἀνξαιμένου λιμοῦ καὶ ἐπίδοσιν λαμβάνοντος, προϊόντος ἐπὶ τὸ μείζον, modo contrarium, si E. M. (184, 47) fides habenda est: βάδην ἀπιόντος, ἡρέμα παραγνομένου, ἢ θάττον ἢ ταχέως, modo „πεζῆ, pedibus“, ut Aeschyl. Pers. v. 19 — οἱ μὲν ἐφ' ἵππων, οἱ δ' ἐπὶ ναῶν, Πεζοὶ τε βάδην — (cf. Eust. 1029, 51), modo „περιπατῶν, ἐρχόμενος“ (Bachm. An. p. 178) opp. „currens“, ut Xen. An. IV, 6, 25 — ἐν τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἐκ τοῦ πεδίου οἱ μὲν πελτασταὶ τῶν Ἑλλήνων δρόμῳ ἔθεον πρὸς τοὺς παρατεταγμένους, Χειρίσοφος δὲ βάδην ταχὺ ἐφείπετο σὺν τοῖς ὀπίταις, quo intellectu praeditum βαδόν etiam occurrit (Hesych. s. βάδην).

Composita, quae jam supra in censum retuli, nihil habent difficultatis in formatione; de significatione lexicographi fluctuantur, ita tamen, ut rectum facile e sententiarum farragine eruere valeamus. De *συλλήβδην* v. s. i. A *τέταμαι* τοῦ *τείνω* ἀπατάδην (*τρέχειν* Poll. VI, 175, Luc. et Philostr.) et *ἐκτάδην* (*ἐκτεταμένως*, *ἠπλομένως* Suid., Thom. Mag. 289). *Ῥήδην* ab *εἶρω* vel *ῥᾶ* potius, quod Appollonius (de adv. p. 612) et gramm. ap. Cram. (An. I, p. 361) thematis loco habent, quam ab *ἐρέω*, quod praesens apud posteriores invenitur (Lob. ad Buttm. II, p. 166); *διαδρόδην* disertim, *φανερῶς*, *δηλῶς*, saepius apud Dem., Aesch., Diod., h. Merc. 313, alibi (cf. interpr. ad Viger. p. 374, 43; Poll. II, 129 et VI, 208); *ἐπιδήδην* *δηλῶς*, *ὀνομαστικῶς*, vel eodem intellectu, quo *διαδρόδην*, ap. Arat. (Eustath. 1856, 19), Apoll. Rhod. II, 640, 847 etc.; *ἀδήδην* ap. Poll. (II, 129), respondens τῷ ἀδήμων, quod antecedit ap. Poll. (128). *Ἄφύρω φύρδην* (Apoll. de adv. 611; Theogn. ap. Cram. An. II, p. 161; Aeschyl. Pers. v. 810) i. e. mixtim de iis proprie, quae simul subiguntur et quasi macerantur, tum maxime de iis, quae distinguī quum debeant, perturbantur et confunduntur; cui non absimile *χύδην* (Viger. p. 375, XIV; cf. Hesych., Suidam, alios). Utuntur Plut. Oth. c. 10, Anthol., Alciph., Opp. Hal. I, 483 — Ὡὰ μετ' ἀλλήλοισιν ἀρηρότα, νηδύος εἶσω Φύρδην συμπερνώτα etc. —, *συμφύρδην* Nic. Θ. 110 — τὰ δὲ μύρια πάντα τάρασσιν Συμφύρδην —. *Ἄσύρω σύρδην* Aeschyl. Pers. 55 — Βαβυλῶν Ἄῆ πολίχρονος πάμπικτον ὄχλον Πέμπει σύρδην —, *τιγδην* a *τένω*, non a *τιγῶ*, ut Apollonius de adv. (p. 612) affirmat, quia γ ante δ desideratur, II. VII, 262 — *τιγδην* δ' ἀνχέν' ἐπὶ λθε' μέλαν δ' ἀνεκῆκιν αἶμα —. Recte Eustathius (p. 680, 19) cum *παραβλήδην* comparat: τὸ δὲ *τιγδην* παραχθέν ἀναλόγως τῷ *παραβλήδην* καὶ *ὑποβλήδην* καὶ τοῖς ὁμοίοις, quum similem habeant syncopen atque ectasin (de sign. v. Eust. 732, 59, Hesych., Suid., Schol. ad Il. I. c.). *Ἄφαινω πέφασμαι* *πέφανται* *φάνδην*, *ἐκφάνδην* (*φανερῶς* Hesych.) et *ἐκφάδην* (idem ib.); ut enim ν jam in perfecto ipso nonnunquam desideratur, quemadmodum in *πέφασται* pro *πέφανται* Periction. Stob. Tit. 85, 19 p. 487, 52 (cf. Lobeck. ad Buttm. II, p. 312), ita multo magis in derivatis fluctuat. Reperiuntur *διάφασις* et *διάφανσις*, *ἀπόφασις* et *ἀπόφανσις* etc. et sic etiam *ἐκφάδην* et *ἐκφάνδην*, quod a *φρημί* ducere (Hesych.) stultum, *διαφάδην* (Poll. II, 129), *διαμφάδην* (ibidem, ubi *περὶ ἔργων* γλωτ-

της disputat) et *διαφάνδην* ap. Poll. (VI, 208) ubi verba pronuntiandi lustrat — *τάχα* δ' ἂν τοῖτοις προσημύοις *διαδρόδην*, *διαφάνδην* ἀμολογημένως —; *ἐμφάδην* et *ἀμφάδην* ex Jacobs. Anth. 6, 159 afferuntur, *ἀμφάνδην* ex Archilochi fragm. XIV — *μηδὲ νικῶν ἀμφάνδην ἀγάλλεο* — (Heyne 5. p. 350). Ex *ἀμφάδην* verbum formabatur *ἐπαμφάδης* (Hesych. s. v.).

A verbis puris et iis, quae in *μι* finiuntur: *Ἄμιννμι μίγδην* mixtim seu mistim (Apoll. de adv. 611, Epimer. ad Hom. Cram. An. I, p. 39; h. in Merc. 494), pro quo nonnullis locis *σμίγδην* false scribitur, quia σ huic voci nunquam antecedit, et quae cum *μίγδην* composita aut a compositis τοῦ *μίννμι* derivata sunt: *ἀναμίγδην* atque *ἀμμίγδην* Nic. Θ. 912 — Ὡν σὺ τὸ τ' ἀμμίγδην, τὸ τε δ' ἄνδιχα πίνεο θρύψας — et *συμμίγδην* Maneth. et Nic. Θ. 677 — *Συμμίγδην πετάλοισι μελισσοβότοιο δασείης* —. Ab ἴσθημι *στάδην*, unde Eustathii (679 l. 30) iudicio *σταδαίος* derivandum est, ut *χυδαίος* a *χύδην*, quibus adnumerari possunt *θαυδαίος* a *θάγδην* (Hesych.), *ἀδαίον* παρὰ Σώφρονι, τὸ εἰς κόρον ἔργον ab *ἀδην* (Eust. 1394, 36) etc., *ἰσοστάδην*, quod Suidas asservavit s. v. ἀνταγωνιστής — *πολέμω* καὶ *μάχη* *ἰσοστάδην* —, *σοστάδην* (Eust. l. c. et p. 282, 19 et 22, ubi dicitur *σοστάδην λέγεται καὶ ἐκ χειρὸς*) ut *σοσταδόν* cum *μάχη* vel *μάχεσθαι* conjunctum (cf. Thom. Mag. 806) et *ὀρθοσοστάδην*, arrecte (Blomf.), Aeschyl. Prom. v. 32, ubi Hephaestus Prometheus:

Ἄνδ' ὃν ἀεργή τήνδε φρονησῆς πέτραν
Ὄρθοσοστάδην, ἄπνος, οὐ κάμπτων γόνυ'

(Poll. VI, 175: *ὀρθοσοστάδην μάχεσθαι*). Regulam excedit *σῆδην* (de quo i.). *Ἄνέδην* ab *ἀνήμι* (Apoll. de adv. p. 612) pluribus locis occurrit, ut Heindorfius ad Plat. Gorg. 108 adnotat, et hic etiam ab eo e Cod. Reg. Ald. Bas. l. 2 pro *ἀναίδην* restitutum est, quod, quamquam eodem fere redit, lenior tamen illa vox et Socratis urbanitati longe aptior sit, phrasi sans gêne, sans façon respondens. Occurrit Protag. p. 342, c; de legg. XI, p. 919; Hipp. min. p. 368, a, ubi schol. *ἀνέδην*, ἐκχευμένως καὶ τὸ κατὰ στέρησιν τοῦ ἔδους ἐνταῦθα δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνήμι, ὡς εἶπεν ἀνέτως. Merito Heindorfius posterius probavit, itaque alterum rejecit, ad auctoritatem Perizonii (ad Ael. V. H. I, 4) sese conferens, quocum congruit Suidas s. v. et Eust. p. 168, 36; mirum tamen est, quod in eundem errorem auctor EM. incidit (103 l. 10.) putans, *ἀνέδην* σημαίνειν τὸ ἀναστάτους εἶναι παρὰ τὸ ἔδος ἔδην καὶ ἀνέδην. *Ἄισχυλος* φεύγειν *ἀνέδην* ἢ ἀπὸ τοῦ ἔω τὸ ἀφήμι, ἔδην καὶ ἀνέδην, τὸ μὴ

ἐφεκτικῶς τι πράττειν, ὡς κλέπτω κλέβδην· Με-
 γόδιος σημαίνει καὶ τὸ ἐκλελυμένως. Locus
 ille, ad quem auctor EM. refugit, ut senten-
 tiam tueatur, quae ex Hesychio manasse vi-
 detur, in Suppl. v. 15 invenitur — (Danaus)
 τὰδε πεσονομιῶν Κόδιος ἀχέων ἐπέκρανεν, Φεί-
 γειν ἀνέδην διὰ κῆρ ἄλιον, Κέλοισι δ' Ἄργους
 γαῖαν —, neque efficit, ut EM. fidem habeamus,
 quum vulgaris significatio ab hoc versu
 non abhorreat, quamquam non negamus, Da-
 naides una cum patre exsules patriaque ca-
 rentes fugisse (cf. intr. ad Viger. p. 372 adn.
 39). Sophocle. Philoct. 1153 dicit: ἀνέδην ὄδε
 χάρος ἐρύκεται, ubi schol. ἀνεμμένος καὶ ἠπλω-
 μένος atque Pollux (VI, 175): ἀνέδην παραι-
 νεῖν. Ἀπριάδην a πρίμη τὸ παθητικὸν πρία-
 μαι τὸ ἐπιδῶμα ἀπριάδην καὶ τροπῇ τοῦ δ
 εἰς τ ἀπριάτην (EM. 133, 17 et 18), quod
 temporis progressu usitatius fuit, quam ἀπριά-
 δην, ita, ut ne apud Homerum quidem hoc
 inveniat, qui et in Il. I, 99 et Od. XIV,
 317, testantibus scholiastis grammaticisque,
 cum t scripsit (Eust. 56, 38; 1760, 34; He-
 sych., Schol. ad Il. et Od. l. c., Apoll. lex p.
 149, Cram. An. I, p. 33, 19, EM. 47, 8, Butt-
 m. lexil. I, p. 16). Posteriore autem loco secun-
 dum Harlejanam glossam Rhianus ἀπριάδην
 emendavit, quod a libris alienum esse Apol-
 lonius opinatus est, si quidem recte conjici-
 mus ex libro ejus de adv. (p. 612): ἔδει οὖν
 καὶ παρὰ τὸ πρίαμαι τὸ πριάδην ἐπιδῶματι-
 κῆς ἐγόμενον συντάξεως (cf. schol. ad Il. I, 99).
 Βύζην a βύω, cujus praesens Atticis Buttman-
 nus (Anom. s. βυνέω II, p. 133) abjudicat, ta-
 men invenitur ap. Suid. s. v. βύουσι, quod ex-
 plicatur φράττουσι, καλύπτουσι, ἐνθεν καὶ ἀρό-
 βυστος, ὃ τὸ ἀκρον βεβυσμένον ἔχων· Πισίδης·
 ἐρῶ δέ σοι νῦν, εἴπερ οὐ βύειν θέλεις (si modo
 aures tuas claudere nolis), et sine dubio idem
 est cum βύουσι, conferciunt, complent. Βύζην
 unicum est adverbium, quod in ζην desinit, ut
 Apollonius de adv. (p. 612) docet: σεσημειώται
 τὸ βύζην καὶ διὰ ἐκτασιν τοῦ ν, καὶ διὰ τὴν
 μόνην τοῦ ζ, et unum ex parvo numero eorum,
 in quibus σδ in ζ conflatur (Buttm. gramm.
 § 22, 2 et § 119, 83). Significatio nullam ha-
 bet difficultatem, quum modo δαμιλῶς, ἰκα-
 νῶς (EM. 216, 46; Hesych. s. v.), modo ἀθρόως,
 πυκνῶς, ἐπαλλήλως, ἐπ' ἀλλήλων, πεπυκνωμέ-
 νως, πεπληρωμένως (Hesych., Suid., Bachm.
 An. I, p. 182; cf. Galen. et Erotian. ed. Franz)
 denotet; haec tamen usitatio. Hippocrates
 scripsit (περὶ γυναικ. l. I) χωρέοντα βύζην,
 Suidas ex Arriano affert: κατὰ στόμα τοῦ λι-
 μένος, ἢ στενώτατον ἦν, βύζην τὴν κρήρεις

ὀρμίζοντες (cf. Arr. exp. Alex. II, 20: κρή-
 ρεσι δέ, ὅσας τῶν λιμένων τὰ στόματα ἐδέχοντο
 βύζην τὴν ἐσπλον φροξάμενοι ἐφύλασσον). Apud
 Thuc. IV, c. 8 obvenit: τοὺς μὲν οὖν ἐσπλους
 ταῖς ναυσὶν ἀντιπρόωροις βύζην κλήσειν ἐμελ-
 λον; ap. App. de rebus Punicis (c. 123): καὶ
 αὐτῶν τὰ στόμα τὰ βραχύτερα προῦφενε, καὶ
 τὸν ἐσπλον προλαβόντια ἐς ἀλλήλα ὠθεῖτο ὑπὸ
 τοῦ πλήθους, καὶ τὸ στόμα βύζην ἀπέκλειεν,
 et apud schol. ad Dionys. (Beck. II, p. 942):
 ἐφευρεθέν, ὡς ἐάν τις ἐρηται· πῶς ἦλθον οἱ φί-
 λοι; καὶ θέλης δεῖξαι, εἰποις βύζην ἀντι τοῦ
 ἀθρόως, πυκνῶς, ὡς καὶ τὸ ἀγελήδον ἀντι τοῦ
 ὁμοῦ πάντες ἦλθον. Neque quisquam de for-
 matione aliter sensit, nisi idem schol. ad Dio-
 nys.: τὸ βύζην ἐπιδῶμα σεσημειώται πρωτό-
 τωπον ὄν, terminatione ζην prorsus attonitus,
 ut videtur, et fortasse Theognostus, qui βύζην
 ab adverbiiis verbalibus in δην separat alio-
 que refert (Cram. An. II, p. 161): τὰ εἰς τὴν
 ἐπιδῶματα, μὴ προηγουμένου τοῦ δ, διὰ τοῦ
 ἠ γραφεται· πρίην; μάτην, βύζην, ἀντην etc.
 Βυζόν ap. Hesych. eodem modo ex βυσδόν ac
 βύζην ex βύσδην factum est. Ἐλικήδην ab ἐλ-
 κέω, altera forma τοῦ ἔλκω, pro ἐλικήδον EM.
 695, 57 substitutum. Ἄ πιμπλημι πέπλημαι
 ἐμπλήδην Nic. Alex. 129 — ἐμπλήδην κινεῶνα
 πόροις ἐν κύμασι τεύξας —. Ἄ καλεῖν κλήδην
 II. IX, 11 — φρίτα κηρύκασσι λιγυφθόγγοισι
 κελεῶνα Κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκον ἀνδρα
 ἔραστον — (cf. Apoll. lex. s. v. Cram. An. I,
 p. 92), Ἀττικὸν δὲ καὶ ἅμα ἐτυμολογικὸν τὸ
 κλήδην κικλήσκον, ὃ σαφέστερον ἐτέρωθεν ἐξο-
 μακλήδην ἐρήθεθ (Eustath. p. 732, 57); ἐπι-
 κλήδην (cognominatim, ἐπιδήδην) aliquoties
 ab Oppiano usurpatum (Hal. I, 776, Cyneg.
 I, 471; IV, 241), unde Eustathii (1255, 16)
 testimonio ἐπικλήν syncopatum est: τὸ δὲ ἐπι-
 κλήσιν, κἀντιᾶθα τὸ παρ' ἡμῖν ἐπικλήν λεγο-
 μενον δηλοῖ συγγοπὲν ἐκ τοῦ ἐπικλήδην, Eu-
 stathii, inquam, sibi ipsi reluctantis, quippe
 quum paulo ante (p. 671, 6): τὸ δὲ ἐπικλήσιν
 παρὰ τοῖς ἕστερον συγγοπὲν τὸ ἐπικλήν ἐπι-
 δῆμα πεποίηκεν, ὃ δηλοῖ κλήσιν τινα ἐτέρα
 ἐπὶ κρήνῳ ὀνόματι νόμῳ ἐπιθέτων et p. 1053,
 27: ἐκ δὲ τοῦ ἐπικλήσιν τὸ ἐπικλήν ἐπιθετι-
 κὸν ἐπιδήδῆμα συνέκοψαν οἱ μετ' Ὀμηρον con-
 tendisset. Hoc verisimilius, quum et ἐπικλή-
 σιν adverbii loco inveniat, ut Od. V, 273
 — Ἄρκτον θ', ἦν καὶ ἅμαξαν ἐπικλήσιν καλέου-
 σιν — et II. XXII, 506 — Ἀστυνάξ, ὃν Τρωῆς
 ἐπικλήσιν καλέουσιν —, et ἐπικλήν substantivῶ
 ad vicem accedat, ut Plat. Tim. p. 319 —
 Ἄστρα ἐπικλήν ἔχοντα πλάνητες —. Synonymum
 est ὀνομακλήδην (EM. 1255, 17) Od.

IV, 278 — Ἐκ δ' ὀνομακλήδην Λαναῶν ὀνόμα-
 ζες ἀρίστους —, ex quo ἔξονομακλήδην, ut
 praecedentia, aut cum ὀνομάζω aut cum κα-
 λεῖν conjunctum, Π. XXII, 415 — ἔξονομα-
 κλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον —, Od. VII,
 250 — ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες ἔξονομα-
 κλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀγνύμενοι κῆρ' —.
 Apollonius lex. et Hesychius reddunt ἔξ ὀνό-
 ματος (cf. Schol. ad Odys.), Venet. autem
 scholiastes explicat οὐ κοινῶς, ἀλλ' ἰδίως, si-
 gificantissime autem Eustath. (1277, l. 16) τὸ
 δὲ ἔξονομακλήδην ὀνομάζων πρὸς διαστολήν εἴ-
 ρηται τοῦ πολλαχοῦ λεγομένου „ἐκ τ' ὀνό-
 μαζε“... τοῦτο μὲν ἐκ γενεῆς ὀνομάζειν, τὸ
 δὲ ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων καλεῖν, ὅλον· Σχέσθε,
 ὦ Ἀντήνορ καὶ ἄ Πάνθοε καὶ Θουοῖτα καὶ
 Λάμπε καὶ Κλυτίε καὶ οἱ λοιποὶ δημογέροντες.
 Quod attinet ad formam, sive σχῆμα, neque
 hoc neque multa alia adverbia in δην et δόν
 et δά decomposita sive παρασύνθετα, quum
 nullibi ἔξονομακαλεῖν aut ὀνομακαλεῖν inve-
 niantur, sed compositis potius adnumeranda
 sunt, ut ἰσοστάδην et ὀρθοστάδην, ἐπιστολά-
 δην (haud quamquam ab ἐπιστολή derivatum,
 sed cum στολάδην compositum, ut videtur),
 παμφύδην, ἡμερολεγδόν, παλιμυνηγδόν, πα-
 ρασχεδόν, αὐτοσχεδόν et αὐτοσχεδά, σχοινοβο-
 λινδα, πανθυμαδόν, καταφυλαδόν, κατωμαδόν
 etc. etc. Ab ἐπισπάω et ἐπιψαύω ἐπισπάδην
 (πίνειν Hipp.) et ἐπιψαύδην, quod grammatici
 suppeditant, eodem significato, quo ἐπιλύδην
 vel ἐπιγράφδην; (v. Schol. ad Π. XVII, 599;
 Hesych. s. v. ἐπιλύδην, ubi false tamen expr.
 ἐπιράδην; Suid. s. v. ἐπιψαύδην); ὁμαρτήδην
 vel ἁμαρτήδην (Eustath. ad Π. p. 947, 54;
 Hesych. s. v., ubi ἁμαρτήδην fals. leg.) a verbo
 ὁμαρτεῖν vel ἁμαρτεῖν, quod exstat apud Hom.
 Π. XII, 400; XXIV, 438, Aeschyl. Eum. v.
 339, Eur. Phoen. v. 1610 etc., quamquam sunt,
 qui originem ab adverbio ὁμαρτῆ trahant. Ce-
 terum jam apud Homerum obvenit illud adver-
 bium, si Aristarcho confidis, qui Π. XIII, 584

Τὸ δ' ἄρ' ὁμαρτήδην, ὃ μὲν ἔγγε' δένοντι
 ἴετ' ἀκοντίσσαι, ὃ δ' ἀπὸ νευρήφιν ὕσιψ'.

secundum Schol. Ven. testimonium ὁμαρτήδην
 emendavit; num tamen recte schol. prodiderit,
 dubitatur (v. Lehrs. de stud. Arist. Hom. p.
 313, Spitzner. Exc. XII ad Π. s. 656 et adn.
 ad Π. XIII, 584; Eustath. p. 947, l. 53). A
 δέω ἴδδην. Nullibi quidem occurrit perfectum
 passivum ἔδδην, quae fortasse causa fuit, cur
 Pollux de ἴδδην ambigit (VI, 175: τὸ γὰρ φν-
 ράδην καὶ ἴδδην οὐκ οἶδα, εἰ ἀνεκτά), sed, ut
 jam dixi, nonnulla horum adverbiorum a per-
 fectis derivantur, quasi haec regulariter a fu-

turis ficta essent, et ita ἔδδην a ἔδδω ex-
 ortum eadem ratione, qua πέπνυμαι a πνεύ-
 σμαι et τέτυγμα a τεύξω etc. Eandem stir-
 pem indicant ἴδδης et ἴδδης. Utitur ἴδδην
 Hipponax ap. Athen. p. 304 (fragm. 20) —
 Ἰουχῆ καὶ ἴδδην θύναν δαινύμενος —, ubi
 Welckerus ἴδδην potius sicut ἄδδην scribere
 vult, perperam tamen, quum nullam similitu-
 dinis speciem ἔδω et ἄω praebeant, neque li-
 ceat, ubique δ duplicare, neque scriptura ἄδ-
 δην probari possit. Hesychius explicat ἴδδην
 εὐκόλως ἢ ἀθρόως ἐπιτρέχοντες, al. l. ἴδδον
 ἢ ἴδδην, χύδην, δαψιλῶς, ἔνεστικῶς, σφοδρῶς,
 quocum congruit Suidas s. v. ἴδδην· ἴδδον
 ἀφρείονται ἀντὶ τοῦ ἴδδην καὶ ἔνεστικῶς πλου-
 τοῦσιν, ἢ κεχρμένως ἀντὶ τοῦ πίνν (cf. Schol.
 ad Od. XV, 424; Eustath. p. 1787, 35, EM.
 706, 7). Significatio igitur eandem relationem
 habet ad ἔδω, quam voces affluenter, abun-
 danter, abunde, redundanter ad fluo et undo;
 quia tamen id, quod abundat, plerumque extra
 ordinem et confusum esse solet, mirum non
 est, quod intellectu „fuse, permixtum, per sa-
 turam“ quoque praeditum est, ut ap. Suid. s.
 v. ἀγελαιῶς· ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀγελαιῶν ζώων,
 ἢ ἀπὸ τῶν ἰχθύων, οὓς βόσκεσθαι ἴδδην καὶ
 ἀγελῆδον φασιν. A ἴδδην vocem ἴδδην origi-
 nem traxisse, nonnulli, perverse docti, delira-
 runt (EM. 703, 37: ἴδδην· πόθεν ὀνόμασαι;
 ἢ ἀπὸ τοῦ ἴδδην λέγειν· ἢ ἀπὸ τοῦ συνηγο-
 ρεῖν τῷ νόμῳ· ἴδδην γὰρ κατὰ Λωρρεῖς ὁ νό-
 μος, quorum alterum aequè fatuum est, atque
 alterum. Διαδδδδην scholiastam ap. Aeschyl.
 Choeph. 67 legisse, ostendit interpretatio διαδ-
 δέων, quo modo adverbia explicari solent (Lo-
 beck. Parall. p. 156). Σύδδην ab ἔσσυμαι (τα-
 χέως καὶ ὀρμητικῶς Hesych.) Aesch. Pers.
 479 — Ναῶν γε ταγοὶ τῶν λελειμμένων σύδδην
 Κατ' ὄδρον οὐκ εὐκοσμον αἰροῦνται φρηῆν —.
 Apoll. de adv. p. 611 et 612 ita disputat: παρὰ
 τὸ σὺν σύδδην· ὅπερ ἐσχημάτιστο ἐκ μεταθέσεως
 τοῦ ε εἰς τὸ ν παρὰ τὸ σέω, ἀφ' οὗ καὶ τὸ
 σόν, καθότι καὶ τῷ ἔδω τὸ ἴδδην παράκειται.
 Πασύδδην Tzetz. ad Lycophr. induxit. Φουρά-
 δην a πεφύραμαι, de quo ipse Pollux, qui so-
 lus asservavit, dubitat (VI, 475): τὸ γὰρ φν-
 ράδην καὶ χύδην οὐκ οἶδα, εἰ ἀνεκτά. Φρού-
 δην, quod nonnulli conjecerunt, neque manu-
 scriptorum fide stabilitur, neque editoribus
 Kuehnio, Jungermannio et Dindorfio probabile
 visum est. A χέω κέχνημαι χύδην, quod Pol-
 lux VI, 175 cum δαπανᾶν conjungit et l. III,
 119 cum adverbiiis parcendi, abundandi im-
 moderationisque componit: δαψιλῶς, ἐκτενῶς,
 ἀφρόνως, μεγαλοπρεπῶς, ἀναίδην, χύδην, ἐλεθε-

ροσρεπῶς (cf. Hesych., Cram. An. I, p. 39, II, p. 161; Plat., Isocr., Eur., Aristotel.); κα-
ταχρόνη πίνειν Anacr. ap. Athen. X. p. 447.

Hactenus ea, quae regulae propositae non
reluctantur, et quorum multitudo profecto ma-
jor a me expleta esset, si omnes libri, ex
quibus voces obsoletae et a vulgari sermone
alienae repeti solent, in promptu fuissent; usi-
tatissima autem me adverbium in *δην* percen-
suisse, mihi persuasum habeo. Numerus eor-
um, quae antinomias quasdam habent, exi-
guus est, neque eadem ita figurata sunt, ut
in angustiis verseres neque eruere valeas,
unde et quomodo exorta sint. Ab adverbio
ἄδην autem, quia saepissime et scriptores utun-
tur et grammatici in disceptationem vocant,
initium sumamus.

Variae et vanae sententiae sunt, quas EM.
16, 42 de hac voce prodit: *ἄδην τὸ κεκορε-
σμένως καὶ εἰς πλήρωσιν ἄγον· ἔστιν ἕω τὸ δη-
λοῦν τὸ κορεννῶς, ὡς II. XIX, 402* (cf. Buttm.
lexil. II, p. 130, 6; Spitzner. ad II. l. c. et
Excurs. XXXI, § 1 et 2), *ἐξ οὗ παράγωγον
ἔδω καὶ ἦδω καὶ ἄδην ἐξ αὐτοῦ... ἢ ἀπὸ
τοῦ ἄω, αἰεὶ ἄς, αἰεὶ ἔ τὸ δηλοῦν τὸ αὐτό,
οἶον II. XI, 817 — Ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέως
κίνας —, γίνεται ῥηματικὸν ὄνομα ἦδος καὶ
ἄδος καὶ ἄδην ἐξ αὐτοῦ· οὕτως Ὠρίων.* Ad
illorum sententiam, qui *ἄδην* ab *ἦδω* derivan-
dam esse censent, inclinat Apollonius, cui ab
omni suspicione remoto visum est (p. 612),
ὅτι καὶ τῷ ἦδω τὸ ἦδην παράκειται καὶ ἄδην,
horum opinioni, quorum in numero sunt Schol.
B et L ad II. XIII, 315, nonnulli recentiorum
grammaticorum accedunt, ad substantivum *ἄδος*
provocantes, cujus prima syllaba eandem men-
suram habet, quam plurimis locis *ἄδην*, II.
XI, 88. Alii aliter senserunt, et *ἄδην* accu-
sativum substantivi *ἄδη*, quod nullo loco ex-
stat, esse conjecerunt, fortasse nonnullis Ho-
mericis locis commoti, quibus *ἄδην* nominis
munere fungi iis videbatur, ut II. XIII, 315
— *Οἱ μὲν ἄδην ἐλόωσι, καὶ ἐσσύμενον, πολέ-
μοιο, Ἐκτορα Πριαμίδην, — II. XIX, 423 —
οὐ λήξω, πρὶν Τρώας ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο, —*
et Od. V, 290 — *ἀλλ' ἔτι μὲν μὴν φημι ἄδην
ἐλάαν κακότητος* —. Unus ex iis Heynius est,
qui (V, p. 174), *ἄδη* substantivum statuens,
ἄδην (*ἄδην*) explicat *εἰς* vel *κατ' ἄδην*, nisus
in Apoll. lex., qui *ἄδην* *εἰς κόρον, ἐπὶ πλεῖον*
interpretatur, et in Herod. IX, 39 — *ὡς δὲ
ἄδην εἶχον κτείνοντες* —, ubi conjecturam fa-
cit, communi quoque in usu vocem *ἄδη* fuisse
(cf. Valk. ad Her. l. c.). Quamvis multum
inter Buttmanni (lexil. II, p. 133, 9) et Spitz-

neri sententiam, qui ad II. XIII, 315 non so-
lum veteres technologos atque lexicographos
sub calculum vocat, sed etiam rationes ab re-
centioribus grammaticis propositas perpendit,
intersit, in eo consentiunt, *ἄδην* proprie ad-
verbiū esse. Unde ductum sit, dubitari non
potest, si analogiam sequimur. Ut *βάδην* a
βέβηται, χύδην a *κέχνηται* etc. deducitur, ita
ἄδην ab *ἄται*. Vocem *ἄται* tempus praesens
verbi *ἄω* esse, quod non solum glossographis,
sed etiam poetis notum fuit, ut apparet ex
ἄμεναι II. XXI, 70 — *ἔστη ἱεμένη χροὸς ἄμε-
ναι ἀνδρομένοιο* (cf. Eust. 1223, 60 et 1224,
16; Hesych., Apoll. lex) — et *ἄται* ap. Hes.
scut. Herc. 101 — *ἦ μὴν καὶ κρατερός περ
ἔὼν ἄται πολέμοιο*, ubi Buttmanni ex con-
jectura praesens pro futuro (lexil. II, p. 130,
5, cf. I, p. 9 adn. 1), Thierschii (p. 358) *ἄ-
ται* pro *ἄται* ex *ἄεται* pro *ἄσεται*, Hermanni
denique ex sententia (opusc. VI, P. I, 195)
ἄται suo loco positum est (Lobeck. ad Buttm.
II, p. 124 adn.) —, neque Buttmanno, neque
Hermanno, neque alii refragabor, spero tamen
fore, ut omnes mihi concessuri sint, praeci-
pienti, perfectum hujus verbi iisdem literis
scriptum fuisse, quibus praesens. Graeci, con-
structionum et flexionum desultores, maxime
tamen canones violarunt, ut ambiguitatem au-
ferrent. Ita adjectivum verbale ab *ἔγω* non
ἐπίτος formaverunt, ut *στρεπτός, γραπτός, πλε-
κτός* etc., sed *ἐφθός*, ne stirps infuscaretur, et
sic porro. Pariter sese habet *ἄω*, quod pleris-
que in temporibus prorsus obscuratum esset,
si a, ut in *τιμῶω, ἐνῶω* etc., in η, non in α
transiisset. Quare nostris in libris legimus
ἄσαι non *ἦσαι*, exempli gratia II. XV, 317
— (*δοῦρα*) *Ἐν γαίῃ ἴσταντο λιλαϊμένα χροὸς
ἄσαι* — et II. XXIII, 157 — *γούοιο μὲν ἔστι
καὶ ἄσαι* —, *ἄση* pro *ἦση* (II. XVIII, 281),
ἄσαιμι non *ἦσαιμι* (II. IX, 489), *ἄσασθαι* (II.
XIX, 307) etc.; et perfectum passivum (*ἄμαι*)
profecto cum a scriptum legeremus, si forma-
tum esset. Ab hoc *ἄμαι ἄται* regulae conve-
nienter *ἄδην* exstitit, quod principio a longum
habuit, sensim autem in jambum mutabatur,
et ita quidem, ut jam apud Homocum usus
fluctuetur, nam II. V, 203:

*Ἐπιπὼν φειδόμενος, μὴ μοι δευότατο φρεβῆς
ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδην·*

a arsin tenet (cf. Eustath. 1400, 34); omni-
bus aliis locis correpta invenitur. Cujus sy-
stoles nulla alia est causa, nisi falsa quaedam
analogia, a grammaticis *συνεκδρομή* sive *συνεξ-
ακολουθῆσις* nominata; omnia reliqua enim
adverbia in *ἄδην*, sive a nominibus sive a

verbis originem traxerunt (ipsumque *φωράδην*, de quo analogiae causa non addubito), antepenultimam habent brevem. Exempla proferre longum est, quum facile ex quaestione ipsa colligi possint. Primae mensuram, ut par est, retinet *ἀδηράγος*, ex *ἄδην* et *φραγεῖν* compositum, Soph. Philoct. 313. — *Κακοῖσι βόσκων τὴν ἀδηράγον νόσον* —, Theocr. XXII, 115 — *Πῶς γὰρ δὴ Λιὸς νιὸς ἀδηράγον ἄνδρα καθ-εῖλεν* —, Opp. Hal. I, 252 — *Ἐξοχα γὰρ παρὰ πάντας ἀδηράγος οἰστρός ἐλαύνει* — et *ἀδηφάγια* Call. h. in Dian. 160 — *Πάνσατ' ἀδηφάγης* — *εἰ οἱ πάρα νηδὺς ἐκείνη* — et Opp. Hal. II, 218. — *Λαιμάργοις ὄσον ἄλγος ἀδηφάγησιν ὀπηθεῖ* —, respuit autem *ἀδεῖν*, quod, ut mea fert opinio, ab *ἄδην* formatum, ut *ἐπαμφαδεῖν* ab *ἀμφάδην*, proprio quodam significato, ut fieri solet, distinctum est (Buttm. lexil. II, p. 127, 1 et 2). Nec opus fuit, irregularem prosodiam τοῦ *ἄδην* hanc quoque vocem retinere, quum *ἀδεῖν* nihil commune cum adverbis in *ἄδην* habeat, quapropter legitimus Od. I, 134:

*μη ζείνος ἀνηθείς ὄνυμα γδῶ
δειπνῶ ἀδησεῖν, ὑπερφιάλοισι μετεθών.*

Sic *ἄδος* (II. XI, 88) sine dubio etiam, ut *ἀδεῖν*, ab *ἄδην* derivandum, unicum erat, quod ob primam syllabam correptam effecit, ut aliquamdiu in angustiis versaremur. Eo majore gaudio affecti sumus, quod quum Heynius, qui ceteroquin de hac re nugatur (I. V, p. 174), tum Buttmannus (lexil. II, p. 134, 11), uterque variis ex causis eandem in conjecturam inciderunt, quae non solum iis, sed etiam mihi opem fert. Scribendum enim esse censuerunt II. I. c.

*ἔπει κορέσαστο χεῖρας
Τάμων δένδρα μακρὰ, ἄδος τέ μιν ἔκετο θυμόν.*
pro *Τάμων δένδρα μακρὰ, ἄδος τέ μιν ἔκετο θυμόν* —,

dure quidem, sed necessarie et ob significationem (Buttm.) et ob formam. Eustathius nobiscum consentit, qui (p. 1400, 35) non solum *ἄδην*, sed etiam *ἄδος* ab *ἀηθής* derivans posterius *περισπωμένως* scribit (cf. Buttm. lexil. II, p. 134).

Quibus pertractatis ad aliam quaestionem transgredieremur, nisi erroris mentio facienda esset, qui multa per saecula usque ad nostra tempora animos decepit et pervulgatissimus est. Nicias enim, schol. ad II. V, 203 et Eustath. 539 l. 1 testantibus, *ἄδην* διὰ δύο δ̄ scripsit διὰ τὸ μέτρον, ὁμοίως τῷ „κύν ἄδες II. XXI, 481“, quod posterioribus (cf. Gregor. Corinth. p. 200, qui diplasiasmum Jonibus vindicat), maxime autem mediae aetatis li-

brariis tantopere placuit, ut Aristarchi praeceptum negligentes, qui unam δ̄ satisfacere docuit, ubique fere duas consignarent, et ipsis locis, ubi metrum obstitit, ut Theocr. Idyll. XVII, 10 —

Παταίνει, παρεόντος ἄδην, πόθεν ἄρξεται ἔργω —,

Callm. fr. 47, Aeschyl. Prom. 605 (ubi Ald. Rob. Turn. et Butlerus formam *ἄδην* retinent, quia in eo consentiunt codices), Opp. Hal. I, 252, II, 218 etc. Altera δ̄ editorum opera maximam partem oblitterata est (cf. Blomf. ad Aeschyl. Prom. l. c.), quia praeter unum illum Homericum locum infiniti poetarum inveniuntur, ubi ᾱ est correptum (Dionys. Per. 1033; Opp. Cyn. I, 460; Hal. I, 252, ubi v. schol., Apoll. Rhod. I, 485, 576, II, 82, IV, 276; Call. in Cererem 56 etc. etc.); multis tamen locis, praecipue pedestrium scriptorum in opusculis duae δ̄ adhuc exstant. Optimorum librorum consensu motus Spitznerus II. V, 203 *ἄδην* retinet (v. adn. ad h. l.), et apud Harpocrationem (4) legitur: *ἀδδηράγος τριήρης, Λυσίας λέγει ἐν τῇ Ἐνκρίτου διαμαρτυρία, εἰ γνήσιος ὁ λόγος· καὶ ἀδδηράγον πεντηκόντορον Φίλιππος· λέγοιεν δ' ἂν τὰς ἐντελομίσθους καὶ πολλὰ ἀναλισκούσας· εἴκοι δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν Ἰαπων τῶν τελείων καὶ ἀγωνιστῶν λέγεσθαι, οἵτινες εἰώθασιν εἶμεναι ἄδην κατὰ τὸν ποιητὴν. Ἀλκαῖος δὲ ἐν τῇ κωμφοδοτραγωδίᾳ τοὺς πότας λέγων ἀδδηράγος εἶπεν*, ubi librarii de *εἶμεναι ἄδην*, qui falsae scripturae fons erat, admoniti *ἀδδηράγος* scripserunt. Apud Photium, qui (p. 10) multos alios locos commemorat, ubi *ἄδην* et *ἀδηράγος* usurpata sunt, una cum δ̄ illa verba scripta sunt. Geminatio τοῦ δ̄ haud dubie causa fuit, cur EM. 17, 12 auctor conjecturam facit: *ἄδην* figuratum esse παρὰ τὸ δ̄ ἔπ' ἐπὶ πολὺ καὶ μετὰ τοῦ ἀθροιστικοῦ ᾱ, πλεονασμῷ τοῦ δ̄, quo nihil fere absurdius esse potest. Uni δ̄ suffragatur Eustathius (p. 833, 14; 934, 1), Aristarchi auctoritatem sequens, qui tamen vocem, Nicia adversante, *δασέως* scripsit (Schol. ad II. V, 203, Eustath. 539, 2): *δασύνει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ τὸ „ἄδε Ἐκτορι μῦθος“ (II. XII, 80) καὶ τὸ „ἄδος τέ μιν ἔκετο θυμόν“ (II. XI, 88) καὶ τὸ Ἄδωνις τινες δασύνουσι παρὰ τοῦ ἦδω**. Assenserunt ei et alii, qui adverbium ab ἦδω deducendum

* Simile certamen Herodianus de homonymo *ἄδην* (v. Galen., Alexdr. Aphr., Polluc. etc.) iniiit, quod ceteri tenuerunt, ipse aspiravit (v. Phot. lexic. p. 9: *ὀξύνεται δὲ ἡ λέξις καὶ δασύνεται παραλόγως, ὡς φησὶν Ἡρωδιανός*).

et cum *ἀνδάνω*, *ἀδειν* proxime cognatum putaverunt (inter quos Apollonius), et Attici, qui scripturam *ἄδην* secundum Eustathii adnotationem (p. 178, 23) probaverunt: *ἀδινός* παρὰ τὸ *ἄδην*, ὃ δηλοῖ τὸ *δαυιλῶς*, διὸ καὶ *δασύνεσθαι* αὐτὸ τινες βούλονται· καθὰ ἐν τοῖς *Ἀπλωνος* καὶ *Ἡροδώρον* δηλοῦται, ὡς τοῦ *ἄδην* *δασυνομένου* παρὰ τοῖς *Ἀττικοῖς*. Quia tamen codices nostri omnes fere uno consensu tenent, nullibi nisi apud antiquos grammaticos spiritu aspero praeditum ante oculos versatur*).

Ut denique nihil supersit, de quo non disceptetur, grammatici significationem quoque in iudicium vocant. Concinentibus Eustathio (τὸ *δαυιλῶς* 178, 24; 833, 14; 835, 46; 893, 46; 934, 1; 1191, 36; 1394, 35; 1400, 35), Suida: *ἄλις*, ἢ εἰς κόρον, *ικανῶς*, *ἀρκούντως*, ἢ *λάβρως*, *κατακόρως*, Photio (p. 9) scholiasticisque ad II. et Od. (l. c.), Hesychius prodit s. *ἄδην*: εἰς κόρον καὶ εἰς πλησμονὴν τοῦ ἐνὸς ὃ πλεονάζοντος, sub v. *ἄδην*: *ἀθρόως*, *ἐξαιφνης*, *δαυιλῶς*, *ἔδην* καὶ *ἄδην* *ἀδηνάγος*, tum vero sub *ἄδην*: *δασυνομένον* μὲν ἠδέως** καὶ τὸ εἰς κόρον, *ψιλλόμενον* δὲ ἠδέως· *ἄδην* *ἐχοντας*, *πληθύνοντας*· *ἄδην* *ἔχει*, τὸ *σφοδρῶς* *καλῶς*· *ἄδην* *ἐλθῶσιν*, εἰς κόρον *ἄξουσιν*.

De *ῥύδην* supra tractavimus. Alterae autem formae eademque regulae incongruentes hic locum obtineant. Dictum jam est, apud Photium falso loco *ῥοῖβδην* exstare pro *ῥύβδην*, ut ex interpretatione *δαυιλῶς*, ex ordine litterarum et ex copia *λέξεων χρησίμων* (ap. Bach. I, p. 359) cognosci potest. Unde *ῥύβδην* fluxerit, incertum, vox ipsa autem satis lexicographorum auctoritate corroborata est. Hesychius *ῥύβδην* reddit *δαυιλῶς* ἢ *ταυιτήτι* ἢ μετ' ἤχου *σφοδρῶς*, permiscens *ῥύβδην* et *ῥοῖβδην*, ut Photius, cui tamen significatio „cum sonitu, magno clamore“ plane ignota esse videtur. Quo ab errore Suidas liber est, qui altero loco ὡς ἐπὶ *ῥεύματος*, *σφοδρῶς*, *σφοδρῶς*, *δαυιλῶς*, altero *σφοδρῶς* καὶ *ἀθρόως* explicat cumque *ῥυδόν* et *ῥύδην* comparat: *λέ-*

*) Dionysii loco (1033): *Πῶσα καλὰ νέμοντες ἄδην βεβριδῶτα μάλλοισ* primam litteram τοῦ *ἄδην* aspiratam in editionibus patris sui Roberti Stephani Henricus invenit et quidem e vetust. exempl. acceptam, cuius rei ipse oculatus testis erat.

**) Exemplum hujus significationis (ἠδέως) Brunckius ex Apollonio attulit III, 1125:

ὄνεκα τῶν μὲν παῖδες ὑπότροποι οἰκᾶδ' ἴκοντο σὴ βουλή· τῶν δ' αὖτε κασίγνητοί τε ἔται τε καὶ θαλεροὶ κακότητος ἄδην ἐβάσθεν ἀκοῖται ubi nullum alium sensum habere potest, ut opinatur, mutato igitur spiritu est aspirandum.

γεται καὶ *ῥυδόν*· *ῥυδόν* ἀφρείονται, ἀντὶ τοῦ *ῥύδην* καὶ *ῥενστικῶς* *πλουτοῦσιν*· ἢ *κεχυμένως* ἀντὶ τοῦ *πάνν*. Verisimile igitur est, adverbium *ῥύδην*, *ῥυδόν*, *ῥύβδην* — quod tirones quidam grammaticae artis imperitissimi cum *ῥοῖβδην* permiscuerunt, eodem tempore, quo diphthongi *οι*, *ει*, *ευ*, *ου* et vocales *ι*, *υ* uno sono edebantur, quamobrem verba apud Suidam s. v. *ἀγελαῖος* „εἴη δ' ἂν ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀγελαίων ζώων ἢ ἀπὸ τῶν ἰχθύων, οὓς βίσκεσθαι ῥύδην καὶ ἀγελῆδόν φασιν“ apud Beck. An. I, p. 325 et Bach. An. I, 8 ceterum eodem modo, sed sub finem *ῥοῖβδην* καὶ *ἀγελῆδόν* φασιν leguntur — idem significasse, praesertim quum reliqui etiam grammatici, qui *ῥύδην* commemorant, iisdem verbis explicent, quibus qui *ῥύβδην* illustrant. Sed ad explicandam litteram *β* interpositam nihil suppetit, nisi conjectura, medii aevi barones stupidissimos *ῥοῖβδην* et *ῥύδην* (nam apud classicos, qui nominantur, scriptores *ῥύβδην* nunquam obvenit) pronuntiantes eadem fere ratione permiscuisse etiam, si scripserint. Huc accedunt aliae formae, non minus admirabiles, et ab hominibus Graecae linguae valde rudibus, ut videtur, in libros introductae. Apud Hesychium legitur *ῥουδόν*· *ῥενστικῶς* pro *ῥυδόν*, *ου* et *υ*, ut fiebat, confusis. Apud Hippocr. π. φύσ. παιδίου p. 237, 17, c. 3: *Αἷμα βύζην ἀπιὸν κατὰ μῆνα ἕκαστον* nonnulla mss. regia *ῥύδην*, alia *ῥύσδην* exhibent, quod Macc. II, c. III v. 25 in *ῥύζην* contractum et pro *ῥύδην* usurpatum invenitur: „Ὁφθαλμὸς γὰρ τις ἔππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν ἐπιβάτην, καὶ καλλίστη σαγῆ διακεκοσμένος, φερόμενος δὲ ῥύζην ἔσειε τῷ Ἡλιοδώρῳ τὰς ἐμπροσθίους ὀπλάς· ὃ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο χρυσὴν πανοπλίαν ἔχων. Praeterea apud Hesychium extra ordinem post *βρύσχο* et ante *βρύσια* legitur *βρύδην*, pro quo *βρύσδην* ponendum est, ut ordo asservetur, profecto pro *ῥύσδην*, *ῥύδην*, nam interpretatus est *ῥύδην*, quocum *ῥύδην* significatione congruit. Hoc *β* aeolicum esse, Albertius vult ad Hesych. l. c., Custerusque contulit cum *βρόδον* pro *ῥόδον*, *βράκος* pro *ῥάκος*; at quo modo et quo jure terminatio *δην σ* ante se habeat, neque ab eo, neque ab alio quoquam, quantum scio, satis exploratum est.

στήδην, ductum ab *ἔσταμαι*, pariter affectum est, atque *ἀμοιβήδην* pro *ἀμοιβάδην*, non ut *βλήδην* a *βέβλημαι*, quod Stephanus monet, Nic. G. 327. — *Ἡὲ νίτρον στήδην ὀδελοῦ πόρε τριπλόον ἄχος* *Εὐτριβέος* —.

E contrario *σχέδην* exortum est, si ab *ἔχω* *ἔσχημαι* deducis (cf. Eustath. 587, 17). Non-

nulli quidem ad *σχέθω* referunt, ut *σχεδόν* (Apoll. de adv. 611; EM. 739, 45 etc.), sed quum hujus verbi praesens et imperfectum sola inveniantur (Buttm. gram. II, p. 189), *σχῶ* autem thematis non solum aoristus, sed etiam derivata, adjectivum verbale in *τός* et substantivum in *σις*, brevem antepenultimam retineant, *ἐσχέθην*, *σχετός*, *σχεσίς*, neque sine justa causa, opinor, ab *ἔχω* vel *σχῶ* repetivi, neque formam non illustravi. Hesychius interpretatur *ἡσυχῆ*, *βάδην*. Suidas *ἀντι τοῦ σύν-εγγυς*, *ὡς· ἐκ τοῦ ξενιμάτων ἐβλάπτοιο καὶ διὰ σχεδὸν συμφέροιντο· σχεδὸν καὶ ἐγγύς μαχομένω*, sicut Pollux, qui VI, 195 *σχεδὸν* cum *ἐλαυνεῖν* componit (v. Kuehn. ad h. l.). Neque fieri non potest, quin utrisque adstipulemur, quum verbo retinendi, adverbio *σχεδόν*,

ab eadem origine profecto, appropinquandi significatio insit. Tertiam affert Eustathius p. 814, 25: *ἔστι δὲ τὸ σχεδὸν ἀντι τοῦ ἐγγύς, ἀκριβέστερον δὲ εἰπεῖν, ἐχομένως, ὃ καὶ σχεδὸν λέγεται*.

A particulis nulla derivantur adverbia in *δην*, si *μιγάδην* excipis, de quo supra; nam *δμαρτήδην* ad *ὄμαρτεῖν* potius, quam ad *ὄμαρτῆ* referendum est (v. s.); at *δῆν* ipsum est adverbium, a quo *ἄδδην* quidem non procreatum, ut EM. nugatur, sed *ἐπιδῆν*, *μεταδῆν* etc., si quidem haec vocabula probanda, neque potius tollenda sunt. Heynius certe ad II. XVII, 41 ap. Apoll. IV. 740 — *Ἐλπομαι οὐκ ἐπιδῆν σε βαρὸν χόλον Αἴηται Ἐκφυγέειν* — *οὐκ ἔτι δῆν* mavult, quam *ἐπιδῆν* vel *ἐπὶ δῆν*.

Das Friedrichskollegium

von Michaëlis 1848 bis Michaëlis 1849.

I. Unterricht.

SEXTA. Ordinar Oberl. Ebel. Der Kursum jährig. Wöchentlich 32 Lehrstunden.

1. Latein, 8 St. wöch. Formenlehre nach Fr. Ellendt's Gramm., die Redetheile bis zu den unregelm. Verbis und die Praepos. Schriftl. und mündl. Uebungen im Deklin. und Konjug. Aus Gedike's Lesebuch ward der erste Abschnitt mündl. und schriftl. konstruirt und übersetzt, nachdem zuvor die Schüler die Vokab. aus den einzelnen Pens. ausgezogen hatten, und diese vom Lehrer berichtet worden. O. Schulz's Aufgaben I—VIII incl. wurden ins Lat. übersetzt, und wöchentlich ein Abschnitt von den Schülern grossentheils zu Hause gefertigt, vom Lehrer korrigirt und erklärend durchgegangen, worauf die schriftl. Korrektur der Schüler folgte. Oberl. Ebel.

2. Deutsch, 6 St. Davon 2 St. analyt. Erläut. gramm. Begriffe, mit schriftl. Uebung. 2 St. Leseübungen (Mager's Lesebuch 1. Th. wurde ganz durchgelesen); 1 St. Deklam., 1 St. orthogr. Ueb. Wöch. wurde eine abwechselnd in der Schule und zu Hause gefertigte Arbeit vom Lehrer regelmässig zu Hause korrigirt;

und in der Klasse durchgegangen, worauf die schriftliche Korrektur der Schüler folgte. Oberl. Ebel.

3. Religion, 2 St. Biblische Geschichten aus dem alten Test. wurden erzählt, einfache Sprüche des N. T., Liederverse auswendig gelernt und dabei die Grundgedanken des sittlich-frommen Lebens geweckt. Pred. Marotski.

4. Geographie, 2 St. Uebersicht von Asien, Afrika, Amerika und Australien. Prof. Hagen.

5. Geschichte, 1 St. Trojanischer Krieg und Rückkehr des Odysseus. Prof. Hagen.

6. Rechnen, 4 St. Die vier Species in unbenannten und benannten Zahlen; das Leichteste aus der Bruch-Rechnung; Kopfrechnen. Dr. Zaddach.

7. Naturkunde, 2 St. Im Winter Mineralogie: Benennung und Beschreibung einzelner Mineralien in vorgezeigten Exemplaren. Im Sommer Botanik: Benennung und Beschreibung der bekanntesten einheimischen Pflanzen, die den Schülern vorgelegt wurden. Oberl. Ebel.